

Partners

Stowarzyszenie
Pielęgniarek i Położnych
w Rzeszowie

***XII INTERNATIONAL SYMPOSIUM „NURSING THE
FOUNDATION OF CARE. INNOVATIVE SOLUTIONS IN
NURSING***

ABSTRACT BOOK

Rzeszów, 26-27 September 2019

Abstracts were presented with accordance to the version sent by authors

Editorial Staff:

Małgorzata Marć

Maria Łysiak

Dominika Pasierb

HONORARY PATRONAGE

Rector University of Rzeszow

Prof. dr hab. Sylwester Czopek

Dean of Medical Faculty, University of Rzeszow

Prof. dr hab. n.med. Artur Mazur

Nursing Provincial Advisor

Dr n.o zdr. Ewa Zawilińska

Partners of the Symposium

SCIENTIFIC BOARD

The chairman of the scientific board:

Prof. dr hab. n.med. Paweł Januszewicz (PL)

Members:

Prof. PhDr. Valérie Tóthová, PhD. (CZ)

Doc. PhDr. Ivana Chloubová, PhD. (CZ)

Doc. PhDr. Sylva Bártlová, PhD. (CZ)

Doc. PhDr. Ratislav Rosinský, PhD. (SK)

PhDr. Dana Zrubcová, PhD. (SK)

PhDr. Andrea Solgajová, PhD. (SK)

Doc. Katalin Papp PhD (HU)

Dr hab. n. med. Monika Binkowska-Bury (PL)

Dr n. med. Małgorzata Marć (PL)

Dr n. med. Beata Penar-Zadarko (PL)

Dr n. społ. Małgorzata Nagórska (PL)

Dr n. med. Dorota Gutkowska (PL)

Dr n. med. Barbara Gugala (PL)

Dr n. o zdr. Paweł Więch (PL)

Dr n. o zdr. Dariusz Bazaliński (PL)

Dr n. o zdr. Anna Bartosiewicz (PL)

Dr n. o zdr. Małgorzata Gajdek (PL)

Dr n. o zdr. Anna Fąfara (PL)

Dr n. o zdr. Dominika Pasierb(PL)

Dr n. o zdr. Zdzisława Chmiel (PL)

Dr n. med. Wacław Kruk (PL)

ORGANISING COMMITTEE

The chairman of the organising committee:

Dr n. med. Małgorzata Marć

Secretary of the organising committee:

Mgr Krzysztof Fudali

Mgr Magdalena Rękas

Members:

Dr n. med. Beata Penar-Zadarko (PL)

Dr n. społ. Małgorzata Nagórska (PL)

Dr n. med. Dorota Gutkowska (PL)

Dr n. med. Barbara Gugąła (PL)

Dr n. o zdr. Paweł Więch (PL)

Dr n. o zdr. Dariusz Bazaliński (PL)

Dr n. o zdr. Anna Bartosiewicz (PL)

Dr n. o zdr. Małgorzata Gajdek (PL)

Dr n. o zdr. Anna Fafara (PL)

Dr n. o zdr. Dominika Pasierb(PL)

Dr n. o zdr. Zdzisława Chmiel (PL)

Dr n. med. Wacław Kruk (PL)

Mgr Dorota Bassara-Nowak

Mgr Izabela Sałacińska

Mgr Aneta Lesiak

Mgr Julia Martyn

Mgr Bogusława Kaczor-Pyter

Mgr Marta Brzuszek

Mgr Anna Krakowiak

Dear Friends!

The Institute of Nursing and Health Sciences of the University of Rzeszow for the third time is the co-organizer of the symposium started in 2002 by prof. Valerie Tothova, Deputy Dean of the Faculty of Health and Social Sciences of the South Bohemian University in Czeskie Budejowice.

Annual symposia from 2008 in successive cooperating universities educating nurses: Department of Health and Social Sciences of the South Bohemian University in Czech Budejowice (Czech Republic), Faculty of Social Sciences and Health Care of the University of Philosopher Constantine in Nitra (Slovakia), Faculty of Health, University of Debrecen (Hungary), The Institute of Nursing and Health Sciences of the University of Rzeszów is an example of integration of the scientific and professional environment of nurses from the Visegrad Group countries.

The motto of this year's Symposium - "**Nursing the foundation of care. Innovative solutions in nursing**" fits perfectly into current activities for the development of nursing. These include system solutions, including activities for the development of high-quality professional practical training in mono and multi-profile simulation centers. The development of new technologies in the diagnosis, treatment, monitoring of health and the introduction of IT techniques to health care are already everyday in the professional work of nurse / professional professionals.

The conference topics will be an opportunity for discussion among leaders and professionals, establishing closer relationships and support in activities for the development of nursing education, scientific research and new professional competences.

We wish that the stay would result in deepening knowledge, establishing contacts, and letting us see the advantages of south-eastern Poland.

Professor dr hab. n.med. Paweł Januszewicz, dr n.med. Małgorzata Marć
Chairman of the Scientific and Organizational Committee

Spis tematów

REPEATED FALLS OF PATIENTS IN THE HOSPITAL- CASE STUDY	1
SOME RISK FACTORS OF FALLS OF HOSPITALIZED PATIENTS	2
HANDLING AND MOVING IN NURSING	3
QUALITY OF LIFE EVALUATION AND ATTITUDE TO AGING IN PATIENTS WITH DEMENTIA	4
ZNACZENIE BREXITU DLA POLSKIEJ PIEŁĘGNIARKI PRACUJĄCEJ ZAWODOWO W WIELKIEJ BRYTANII	5
THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES.....	6
STUDENTS' AWARENESS AND ATTITUDE TOWARDS NARCOTIC DRUGS.....	7
AWARENESS OF THE FIRST AID RULES AND SKILLS FOR EMERGENCY SITUATIONS AMONG STUDENTS OF MEDICAL INSTITUTE AND PRACTICAL NURSES OF DIFFERENT SPECIALIZATION	9
PREDICTORS OF NEONATAL SEPSIS AND POSSIBILITIES OF THEIR MONITORING	11
LABOUR AND POST- LABOUR PAIN	12
ZASTOSOWANIE POGLĘBIONYCH METOD OCENY STANU ODŻYWIENIA W POPULACJI DZIECI ZDROWYCH.....	13
WOMEN IN CLIMACTERIC.....	14
JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB STARSZYCH OBJĘTYCH OPIEKĄ DŁUGOTERMINOWĄ	15
THE PRINCIPLE OF CONTINUITY IN THE TRAINING OF NURSES	16
QUALITY OF LIFE IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE	17
NOWE TECHNOLOGIE – REMEDIUM NA NIEDOBÓR KADRY PIEŁĘGNIARSKIEJ NEW TECHNOLOGIES - THE REMEDY FOR THE NURSING SHORTAGE	18
MIGRACJE PIEŁĘGNIAREK Z KRAJÓW GRUPY WYSZEHRADZKIEJ	19
USE OF THE RAPID GERIATRIC ASSESSMENT TOOL IN THE CZECH POPULATION	20
QUALITY OF LIFE AND PROACTIVE COPING IN PATIENTS AFTER STROKE.....	21
WYBRANE ASPEKTY OPIEKI NAD PACJENTEM Z OWRZODZENIEM MARJOLINA	22
EVALUATION OF PAIN IN PATIENTS ON ARTIFICIAL PULP VENTILATION IN ACUTE INTENSIVE CARE.....	23
WYBRANE ELEMENTY OCENY JAKOŚCI ŻYCIA PACJENTÓW ODDZIAŁÓW GERIATRYCZNYCH	24
CHALLANGES OF PROBLEM-BASED LEARNING IN NURSES' TRAINING.....	25
QUALITY SYSTEM OF MEDICAL INSTITUTION EDUCATIONAL ACTIVITY	26
MODEL OPIEKI NAD PACJENTEM Z RANĄ Z WYKORZYSTANIEM ALTERNATYWNYCH I INNOWACYJNYCH METOD MIEJSCOWEGO LECZENIA RANY	27
A PILOT, PROSPECTIVE, RANDOMIZED TRIAL TO COMPARE THE INFLUENCE OF TELEMEDICINE TRAINING ON THE CPR QUALITY PROVIDED BY THE NURSES IN PRE-HOSPITAL AND HOSPITAL SETTING	28
EDUCATION QUALITY ASSURANCE BY MEANS OF INTRODUCTION INNOVATIVE METHODS WHILE TRAINING NURSES.....	29
WIEDZA ORAZ POPRAWNOŚĆ POMIARU CIŚNIENIA TĘTNICZEGO KRWI W WARUNKACH SYMULOWANYCH WŚRÓD PERSONELU PIEŁĘGNIARSKIEGO RZESZOWSKICH SZPITALI.....	30

SELF-EVALUATION OF MOTHERS DURING BREASTFEEDING	31
CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POCZUCIE OBCIĄŻENIA OPIEKUNÓW DZIECKA PRZEWLEKLE CHOREGO	32
ASSESSMENT OF PAIN IN SURGICAL PATIENTS IN SOUTH BOHEMIA.....	33
CZY WARTO STOSOWAĆ NPWT W ZARZĄDZANIU RANĄ U KRESU ŻYCIA? – CASE STUDY	34
SMOKING AND PREVENTION OF CARDIOVASCULAR DISEASES IN THE CZECH REPUBLIC	35
WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM BADANIA FIZYKALNEGO PRZEZ STUDENTÓW PIELĘGNIARSTWA – DONIESIENIA WSTĘPNE.....	36
USE OF ASSESSMENT TOOLS IN PATIENTS WITH A PHYSICAL DISABILITY IN THE CZECH NURSING.....	37
WIEDZA ORAZ ZACHOWANIA ZDROWOTNE STUDENTEK RZESZOWSKICH UCZELNI W ASPEKTCIE PROFILAKTYKI RAKA GRUCZOŁU SUTKOWEGO.....	38
MIEJSCOWE INTERWENCJE W OBRĘBIE ZAKAŻONEJ RANY OWRZODZENIOWEJ PODUDZIA W TRAKCIE LECZENIA SZPICZAKA MNOGIEGO – STUDIUM PRZYPADKU	39
USE OF THE KING MODEL IN CARING FOR A PATIENT WITH CARDIAC ARRHYTHMIA.....	40
METODY AKTYWIZACJI JAKO DZIAŁANIA POPRAWIAJĄCE JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	41
ACTIVATION METHODS AS ACTIONS TO IMPROVE THE QUALITY OF LIFE OF RESIDENTS OF NURSING HOME.....	42
JAKOŚĆ ŻYCIA RODZICÓW DZIECI PRZEWLEKLE CHORYCH Z ROZPOZNANYM MÓZGOWYM PORAZENIEM DZIECIĘCYM LUB AUTYZMEM	43
RISKS IN PLANNING TRAINING FOR STUDENTS IN THE BACHELOR STUDY PROGRAM NURSING.....	44
PROFESSIONAL TERMINOLOGY IN PREGRADUAL EDUCATION OF HEALTHCARE PROFESSIONALS	45
COMPREHENSIVE PREVENTION AND INTERDISCIPLINARY CARE IN INDIVIDUALS WITH STROKE	46
NURSES' KNOWLEDGE IN THE FIELD OF PHARMACOLOGY	47
DOLEGLIWOŚCI BÓLOWE KRĘGOSŁUPA WŚRÓD PIELĘGNIAREK PRACUJĄCYCH W ZAMKNIĘTYCH JEDNOSTKACH OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	48
SPINE PAIN DISEASES AMONG NURSES WORKING IN CLOSED HEALTH CARE UNITS	49
THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES.....	50
INDYWIDUALIZACJA I KOMPLEKSOWOŚĆ OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ NAD PACJENTEM LECZONYM CHIRURGICZNIE Z POWODU ZESPOŁU STOPY CUKRZYCOWEJ.....	51
HIERARCHIA INTERWENCJI OPIEKUŃCZYCH I TERAPEUTYCZNYCH W OPIECE NAD PACJENTEM PO ZABIEGU PRZEZSKÓRNEJ ANGIOPLASTYKI WIĘNCOWEJ.....	52
BIOFEEDBACK THERAPY FOR MEDICAL STUDENTS WITH DECREASED STRESS TOLERANCE	53
ROLA I ZADANIA PIELĘGNIARKI W OPIECE NAD PACJENTEM Z ZESPOŁEM STOPY CUKRZYCOWEJ W ŚRODOWISKU DOMOWYM	54
SATYSFAKCJA PACJENTA WYZNACZNIKIEM JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG	55
WPLYW HOSPITALIZACJI W ODDZIALE REHABILITACYJNYM NA JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW PO UDARZE MÓZGU	56
DOGOTERAPIA JAKO METODA WSPOMAGAJĄCA LECZENIE AUTYZMU WŚRÓD DZIECI.....	57

CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POZIOM LĘKU U PACJENTÓW PRZYGOTOWYWANYCH DO ZABIEGÓW OPERACYJNYCH.....	59
NADZÓR NAD DROBNOUSTROJAMI ALARMOWYMI NA PRZYKŁADZIE WYBRANEGO SZPITALA	60
LECZENIE ŻYWIENIOWE W CHOROBAH PRZEWODU POKARMOWEGO I JEGO WPŁYW NA JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW	61
OCENA FUNKCJONOWANIA JAKOŚCI ŻYCIA OSOBY DŁUGOWIECZNEJ W ŚRODOWISKU DOMOWYM – ANALIZA STUDIUM PRZYPADKU	62
MUZYKA RELAKSACYJNA I PREFEROWANA A JEJ WPŁYW NA PACJENTÓW OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ	63
LEARNING ETHICS IN SIMULATIONS - NURSING STUDENTS EXPERIENCES OF LEARNING ETHICS.....	64
MODEL PSYCHOPROFILAKTYKI W OPIECE PIEŁĘGNIARSKIEJ NAD CHORYM Z CHOROBA ALZHEIMERA - STUDIUM PRZYPADKU	66
PIEŁĘGNOWANIE PACJENTA UNIERUCHOMIONEGO MECHANICZNIE - STUDIUM INDYWIDUALNEGO PRZYPADKU.....	67
APPLICATION OF GAMIFICATION IN HEALTH EDUCATION OF PATIENTS - THEORETICAL BASIS, EFFECTIVENESS AND THREATS.....	68
THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES.....	69
IDENTYFIKACJA INTERWENCJI PIEŁĘGNIARSKICH U PACJENTA Z ŻYWIENIEM POZAJELITOWYM W WARUNKACH ZAKŁADU OPIEKUŃCZO-LECZNICZEGO.....	70
THE PRINCIPLE OF CONTINUITY IN THE TRAINING OF NURSES	72
REGULATORY PROVISION OF THE STAFF NURSE WORK IN THE INCLUSIVE ENVIRONMENT .	73
MODERN APPROACH TO THE IMPORTANCE OF MOBILE APPLICATIONS IN TEACHING CHILDREN THE RULES OF DENTAL CARE	75
PROBLEMATYKA STRESU W ŚRODOWISKU STUDENTÓW PIEŁĘGNIARSTWA.....	76
WIEDZA STUDENTÓW NA TEMAT WCZESNEJ DIAGNOSTYKI CZERNIAKA	77
MIEJSCOWE LECZENIE RAN Z WYKORZYSTANIEM INNOWACYJNYCH METOD W PRZEBIEGU ROPOWICY SPOWODOWANEJ CUKRZYCA- STUDIUM PRZYPADKU	78
PROBLEMATYKA SENNOŚCI U PIEŁĘGNIAREK ZMIANOWYCH.....	79
TERAPIA KONTROLOWANYM PODCIŚNIENIEM (NPWT) W WARUNKACH DOMOWYCH, ZYSKI I POTENCJALNE STRATY – DOŚWIADCZENIA WŁASNE	80
ONCOLOGY NURSES' ATTITUDES, KNOWLEDGE, AND EXPERIENCE OF COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE MEDICINE IN HUNGARY	81
TO ASSES THE OMPACT OF ORGANIZATINAL CLIMATE ON NURSES'SPERCEIVED STRESS AND SELF-ESTEEM.....	82
EXAMINING KNOWLEDGE LEVEL OF RENAL PATIENTS REGARDING KIDNEY TRANSPLANTATION	83
PERCEPTION OF CULTURAL COMPETENCES AMONG NURSES IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES.....	84
WIEDZA MŁODZIEŻY NA TEMAT PIERWSZEJ POMOCY W WYBRANYCH SYTUACJACH ZDROWOTNYCH - WYNIKI WSTĘPNE.....	85
AKTYWNOŚĆ KOBIET W OKRESIE OKOŁO MENOPAUZALNYM - WYNIKI WSTĘPNE	86

Hana Hajduchová¹; Iva Brabcová¹; Valérie Tóthová¹; Sylva Bártlová¹; Martin Doseděl²; Josef Malý²; Jiří Vlček²

REPEATED FALLS OF PATIENTS IN THE HOSPITAL- CASE STUDY

¹ University of South Bohemia in České Budějovice

² Faculty of Pharmacy, Charles University in Hradec Kralové

Introduction. Falls constitute a significant problem primarily for elderly persons; they are often the motive for the patient to be admitted to the hospital. Falls occur in spite of all measures; they may result, among other causes, also from changes of the health and mental condition of the patients or from the use of medicines leading to disorientation or loss of balance. Cognitive damages combined with disorders of behavior and of mobility, with medicines increasing the risk of falls, constitute a risk combination of factors contributing to falls of fragile geriatric patients.

Aim. The article will be aimed at presenting a selected case of fall of a hospitalized patient with cognitive damage (dementia, related delirium) who fell repeatedly at different wards of one selected hospital in the South Bohemian Region in the course of 2018.

Material and Methods. The description of the falls was entered in the interactive database called „Monitoring of risk factors of falls and their analysis“ (PharmaPortal EU) in 2018. The database had been created to monitor patients' falls at selected wards in selected hospitals of the South Bohemian Region within the project in question.

Results and conclusions. The determination and evaluation of individual risk factors is needed for subsequent determination of correct individually focused preventive interventions in clinical practice. The high-risk patients also require regular monitoring and re-evaluation of medication that could contribute to such incidents. Supported from the program project of the Czech Ministry of Health with reg. No. 16-33463A. All rights reserved.

Keywords: Analysis, cognitive damage, South Bohemian hospital, case study of fall

SOME RISK FACTORS OF FALLS OF HOSPITALIZED PATIENTS

¹ Faculty of Health and Social Studies of the University of South Bohemia in České Budejovice

² Faculty of Pharmacy, Charles University in Hradec Kralové

Introduction. The falls of patients in health care facilities constitute undesirable incidents. A fall is an unpredictable landing of the patient on the ground or on another, lower situated surface. Falls in the age category of seniors and in the category of chronically ill patients constitutes the most risky and most frequent incident in a health care facility, which complicates and extends the time of treatment.

Aim. The goal of the study consisted in identifying risk factors of falls of hospitalized patients.

Material and Methods. The research was implemented based on a case and control study. The crucial subject of the research consisted in the monitoring of falls and in the analysis of risk factors of falls. The study included four hospitals of the South Bohemian Region. The research set consisted of 222 patients who fell during their stay in the hospital; the control group consisted of 1076 patients who did not fall during their stay in the hospital.

Results. The average age of the patients who fell was 77.9 years. The patients who fell were in higher risk of falls than the patients in the control group at their reception to the hospital. A higher prevalence of confused and restless patients was proved in the group of cases too. Any statistically significantly higher proportion of patients with eating and drinking disorder was proved, as compared to the control group. The health condition of the patient also ranks among the main predictors of falls; from the perspective of the degree of risk, it is the most frequent cause of falls. Risk diagnoses include e.g. dementia, Parkinsonism, vision disorders and other diseases reducing the patients' mobility.

Conclusions. Falls have multifactorial causes; therefore the interventions aimed at minimizing the risk of falls are focused primarily on elderly patients who have had the risk of falls in their case history and on those who have serious health problems.

Keywords: fall, patient, stay in the hospital, risk factor, health care

HANDLING AND MOVING IN NURSING

¹ Institute of Nursing, Midweifery and Acute Care, Faculty of Health and Social Sciences, University of South Bohemia in České Budějovice

Introduction. Handling and moving techniques are taught according the old-fashioned way as we can find them in text books from late 80ies. Even though the new techniques are used in developed countries, the practice in Czech Republic doesn't follow the standard best practice so far.

Aim. Therefor we started the research project, which aims to find out what is the real situation on handling and moving in South Bohemia region hospitals.

Material and Methods. There will be qualitative and quantitative methods the questionnaire, focus groups and video taking used. The respondent will be nurses, management and patients from five South Bohemian hospitals. The way of handling and moving will be investigate in medical, surgical and intensive care wards.

Results. Because of the research project is in its first phase, there no results will be presented yet.

Conclusions. The planned outcome is on the base of obtained results, to run workshops for nurses, to prepare lifelong education course and educational brochure to go with.

Keywords: Handling moving, nursing, safety, health, comfort

QUALITY OF LIFE EVALUATION AND ATTITUDE TO AGING IN PATIENTS WITH DEMENTIA

¹ Centre for Research and Science, Faculty of Health Sciences, Palacký University Olomouc, Czech Republic

² II. Internal Clinic- gastroenterological and geriatric, University Hospital Olomouc, Czech Republic

Introduction. Quality of life (QoL) in people with dementia is defined as the result of subjective individual experience and assessment of personal circumstances in relation to psychological well-being, level of competence (social, physical, and cognitive), interaction with surroundings, and disease.

Aim. The aim of the presented study was to establish: (1) how patients with early-stage dementia assess their QoL and attitudes to aging, and (2) factors affecting QoL assessment and attitudes to aging.

Material and Methods. The study is designed as quantitative cross-sectional. The questionnaire battery included Czech versions of the following questionnaires: QOL-AD (quality of life); AAQ (attitude to aging); GDS (depression); SPPB (physical performance); BADLS (self-sufficiency in ADL); PDI (dignity). Criteria for inclusion in the study were: 60+ years; any type of early-stage dementia; Mini-Mental State Examination (MMSE) score in the range between 20 and 25; no speech or hearing impairment; and consent to be included in the survey. Pearson correlation analysis, and multivariable linear regression were used for statistical processing.

Results. The set of respondents consisted of 279 older adults (175 [62.7%] female; the average age 81 ± 7.5 let; MMSE 22.7 ± 1.7). Seniors assessed their QoL as fair or good (QOL-AD score 35.81 ± 4.73). Moderate positive correlation was found between AAQ domains Psychosocial Loss ($r=0.629$) and Physical Change ($r=0.420$), weak positive correlation between Psychological Growth and QoL total score ($r=0.338$), $p < 0.001$ in all respondents.. Depression and dignity were significant predictors of QoL and attitude to aging.

Conclusions. Older adults with early-stage dementia perceive QoL better and have better attitude to ageing if they have a better sense of personal dignity and suffer less from depression. Nurses should take this into consideration when choosing interventions supporting QoL. Study was supported by grants nr. IGA_FZV_2019_002 and nr. 16-28628A by Ministry of Health of the Czech Republic.

Keywords: older adults, dementia, quality of life, attitude to aging, assessment

ZNACZENIE BREXITU DLA POLSKIEJ PIEŁĘGNIARKI PRACUJĄCEJ ZAWODOWO W WIELKIEJ BRYTANII

¹ Studenckie Koło Naukowe Medycyny w Stanach Nagłych

³Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Wynik referendum w 2016 roku rozpoczął działania Wielkiej Brytanii w kierunku odłączenia się od UE. Zjawisko to będzie miało także wpływ na pielęgniarstwo oraz ochronę zdrowia w Wielkiej Brytanii. Migracja polskich pielęgniarek jest popularnym zjawiskiem, natomiast Wielka Brytania należy do najczęściej wybieranych krajów emigracji. Oddziaływanie Brexitu na pielęgniarkę jest kwestią indywidualną.

Cel. Analiza znaczenia Brexitu dla polskiej pielęgniarki pracującej zawodowo w Wielkiej Brytanii.

Materiał i metoda. Właściwe badania przeprowadzono w styczniu 2018 roku w Wielkiej Brytanii. W tym celu został przeprowadzony wywiad z Polką pracującą w Wielkiej Brytanii na stanowisku pielęgniarki. Miał on charakter indywidualny, był częściowo skategoryzowany oraz jawny, przeprowadzony w środowisku naturalnym. Rozmowa została zarejestrowana w formie nagrania głosowego, za pomocą dyktafonu, które następnie zostało poddane wnikliwej analizie.

Wyniki. Opinie na temat Brexitu są zróżnicowane, zależne od sytuacji osobniczej w jakiej znajduje się pielęgniarka. W opinii badanej pielęgniarki istnieje realne ryzyko zamknięcia granic pomiędzy Wielką Brytanią a Unią Europejską, co ograniczy jej kontakt z rodziną. Zmiany zachodzące w Wielkiej Brytanii związane z Brexitem nie zniechęcają pielęgniarki do kontynuowania pracy w tym kraju.

Wnioski. Brexit nie spowoduje ponownej migracji polskiej pielęgniarki pracującej w Wielkiej Brytanii jednak w jej opinii może zniechęcić inne pielęgniarki do wyboru tego państwa jako miejsca docelowego migracji.

Słowa kluczowe: Brexit, migracja, emigracja, Pielęgniarstwo.

THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The work of the Student Scientific Society (SSS) in medical universities is part of the educational process and serves as the most important criterion for evaluating the activities of the departmental collectives. Yes, we do not prepare future scientists, we prepare nurses who are proficient in scientific methodology and are capable of clinical thinking: making correct and syndromic diagnoses capable of organizing the treatment process and the ability to analyze the results of treatment.

Aim. To determine the place of the student scientific community in the training of nurses.

Material and Methods. An analysis of the work of the student scientific society for a three-year period was carried out: by the number of participants, meetings held, reports, participation in conferences and symposia, the number of awards received.

Results. The total number of students of the Zhytomyr Medical Institute who visited the student scientific community was 38 for the period of 2016–17 academic years, and 158 students in the academic years 2018–19. In 2016–17 academic years, 6 meetings were held, at which 6 reports were heard, and in 2018–19 academic years, 8 meetings and three scientific and practical conferences were held and 18 reports were heard. Testing of students' research works in 2016–17 academic years was carried out by 8 students and received 3 diplomas, in 2018–19 academic years 24 students were conducted at international conferences and received 13 diplomas.

Conclusions. SSS in a medical educational institution is a form of upbringing, education, training, allowing more individual, taking into account his interests, to approach the student. The result of the study of literature by students, in preparation for speeches, is the development of international scientific and practical potential in various fields of medicine. Search, research work of the student can be the beginning of scientific activity.

Keywords: nurses, education

STUDENTS' AWARENESS AND ATTITUDE TOWARDS NARCOTIC DRUGS

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The students' attitude towards narcotic drugs is among the most current enduring problems in Ukraine. According to the data from the State Statistics Service of Ukraine, the morbidity due to the use of narcotic drugs or any other narcotic substances by people ranging from 15-35-year-olds indicates 20.29 per 100,000 general population and the prevalence of drug use demonstrates 261.62 per 100,000 general population in 2018.

Aim. To identify the peculiarities of the socio and psychological status of students with different types of addiction (tobacco smoking, drinking alcohol, drug abuse).

Material and Methods. Turning to the details, 230 students were studied between 17-24-year-olds (149 women and 81 men) in this research. The survey was conducted using a specifically well-designed questionnaire, consisting of a series of 28 questions for the purpose of gathering information and collecting data from respondents. The survey was completed by the students of the general educational establishments of Zhytomyr city (Ukraine). Among the participants were students of Zhytomyr Medical Institute (ZMI), Zhytomyr National Agroecological University (ZNAU), Zhytomyr Ivan Franko State University (ZSU). In general, the questionnaire of drug use included 50 respondents (12 men and 38 women) of Zhytomyr Medical Institute, 100 respondents (in particular, 49 men and 51 women) of Zhytomyr National Agroecological University, and finally, 80 respondents (20 people and 60 women) were interviewed in Zhytomyr Ivan Franko State University.

Results. The table data clearly shows that 95 of the respondents (41%) will not take drugs in their lifetime if somebody knows this and having no drug addiction (occasional drug use). However, 90 respondents (39%) agreed they had ever tried narcotic substances, while 46 (20%) respondents hesitated with an answer about the use of narcotic drugs or any other narcotic substances. The presented survey findings clearly reveal the amount of the students who have consumed specific substances via vaping or tobacco smoking, according to the data 37 (37,0%) of respondents of National Agroecological University (ZNAU) reported that they had tried smoking or just flavoring. On the other hand, 16 (32,0%) of students of Zhytomyr Medical Institute (ZMI) and 20 (25,0%) of students of Zhytomyr Ivan Franko State University (ZSU) admitted to having smoked specific substances, including tobacco. Finally, the next stage was to investigate and to determine the drinking alcohol habits and to find out the reality of alcohol consumption among high school students in Zhytomyr. The report shows 63 (63,0%) of respondents of National Agroecological University (ZNAU), 58 (72,5%) of students of Zhytomyr Medical Institute (ZMI) and 22 (44,0%) of students of Zhytomyr Ivan Franko State University (ZSU) have had some alcohol drinks within the past year or frequently used alcohol.

Conclusions. Our study shows that abusive drinking increased with the period attending high school establishments in Zhytomyr. Overall more than 50% of students showed frequent and intensive drinking behavior, consumed alcohol. The study indicates and represents an unacceptably high level of alcohol abuse and addiction. According to the results of the survey, we notice that almost every fourth student uses narcotic drugs and every third student smokes tobacco. It is up to both governments and educational authorities to encourage, recommend and formulate effective healthy habits or policies that minimize the harm caused by taking narcotic drugs or specific substances, having alcohol or smoking. Moreover, local educational

authorities face a problem to acknowledge universities' and institutes' responsibility in relation to their students' healthy behavior and to support healthy habits among the students.

Keywords: narcotic drugs, consumption, addiction, tobacco smoking, alcohol use, specific substances

AWARENESS OF THE FIRST AID RULES AND SKILLS FOR EMERGENCY SITUATIONS AMONG STUDENTS OF MEDICAL INSTITUTE AND PRACTICAL NURSES OF DIFFERENT SPECIALIZATION

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The official mortality rate in Ukraine from accidents is more than 100 per 100,000 population and it continues to be at the forefront of the world. This is due to many factors, including the lack of qualified health care professionals who provide emergency medical care.

Aim. To study and compare the level of knowledge about the first aid rules and skills among the students of the medical institute and practical nurses for various emergency situations

Material and Methods. To assess the level of knowledge and attitude regarding the problem of cardiopulmonary arrhythmia (further CPR) a special questionnaire of 31 questions was designed. A survey was conducted by a selection of 136 participants. Among the participants involved 43 practical nurses (medical staff and employees of somatic departments); 31 practical nurses (emergency medicine cases); and 62 students of the medical institute were interviewed. Based on their answers statistical analysis of the obtained data was carried out.

Results. The presented data clearly shows that according to the curriculum, students study the rules of cardiopulmonary resuscitation (CPR) in the framework of the general study cycle of anesthesiology and resuscitation. As we found out, it is done only in the fourth year of studies (nursing education). Next important fact is only 3 hours are spent on the learning and practicing new skills. Moreover, these skills of CPR are needed to be learned by all the students of the group, though among future physicians, the course of anesthesiology and resuscitation includes 38 hours at the sixth year of studies. Besides, questions and practical classes on conducting CPR are not taken into consideration of the subject course. The survey demonstrates that 64% of practical nurses (medical staff and employees of somatic departments) and around 80% of students do not know how many breaths per minute need to be performed with CPR, while a significant majority - 86% of practical nurses (emergency medicine cases) responded correctly to the given series of questions. Interestingly, the study has shown a better situation is with the definition of the most important criteria for the effectiveness of an indirect cardiac massage. According to the data, the right answers were provided by 62% of students, 78% of practical nurses (somatic departments) and 96% of nurses (emergency medicine cases). Overall, 88% of students, 64% of nurses (somatic departments) and 100% of nurses (emergency medicine care) gave correct answers to the question asked about the ratio of chest compression per minute during CPR with pauses for rescue breathing. The number of students being confident to pass a test with a high score was the following: 55% of students, 65.9% of nurses (somatic departments), and 90.3% of nurses (emergency medicine cases) were confident that the test result would be high. However, 21.5% of respondents indicated that there were serious psychological difficulties, namely, uncertainty in respondents' knowledge and skills, even worries of their independent work in stress conditions. The analysis and data results of this study found that the average knowledge level of the interviewed students was 45%. At this point, among the nurses (somatic departments) the result was 65.5%, and among the nurses (urgent medicine cases) it represented 89%. Also, 56% of the interviewed respondents indicated that they consider the acquisition of knowledge and skills being poor and needed to be improved. Taking into account the above-mentioned data, we come to the conclusion that more than half of students

(55%) and one-third of nurses (somatic departments 34.5%) do not know how to perform CPR, while the level of negative results among nurses (emergency medicine cases) was only 11%.

Conclusions. Obtaining data on the effectiveness of providing the first aid or emergency response is poor. To improve the situation, it is necessary to extend the hours of practical skills needed to provide life-saving first aid. Furthermore, emphasis needs to be put on upgrade training courses for nurses at the somatic department and for medical students.

Keywords: first aid, practical nurses, emergency medicine case, the somatic department, cardiopulmonary resuscitation, emergency medical care

PREDICTORS OF NEONATAL SEPSIS AND POSSIBILITIES OF THEIR MONITORING

¹ The Institute of Nursing Faculty of Public Policies in Opava Silesian University

Introduction. Early prediction of the Systemic Inflammatory Response Syndrome (SIRS) by assessing clinical manifestations, related and risk factors is a key precursor affecting the development of sepsis in newborns.

Aim. The aim of the review study was to analyze Czech and foreign literary sources and professional periodicals to obtain a relevant comprehensive overview of the possibilities for assessment of clinical and laboratory indicators SIRS and sepsis in newborns.

Material and Methods. Literature review.

Results. There are many clinical signs of neonatal sepsis. Initially they are very often non-specific, variable, in some cases discrete to silent. Laboratory monitoring of inflammatory markers is an accurate indicator of neonatal sepsis. However, the accuracy of laboratory diagnosis depends on the level of advanced disease. At present, invasive methods of detecting inflammatory markers for diagnosis of sepsis in combination with assessment of somatic and neurological manifestations of newborn are preferred in clinical practice.

Conclusions. Finding new possibilities in the diagnosis of sepsis predictors and validate their reliability is an important step in supporting safe and effective care of newborns.

Keywords: SIRS, sepsis, newborn, determining sign, related factor, risk factor, monitoring

LABOUR AND POST- LABOUR PAIN

¹ Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Health and Social Sciences, University of South Bohemia in České Budějovice

Introduction. Childbirth is an important milestone in a woman's life. Birth experience is generally associated with a negative pain experience. Different factors can influence the perception of pain at birth. A midwife plays an important role in pain relief during childbirth

Aim. The aim of this contribution was to map pain by women during and after delivery, with regards to age, number of births, attendance in prenatal courses and satisfaction of women in labour.

Material and Methods. The set-up goals were accomplished through a quantitative research carried out in hospitals across the South Bohemian region with the use of a questionnaire consisting of two parts. The first part included a questionnaire of my own construction and the second part involved a standardized PCS questionnaire dealing with catastrophization of pain. The questionnaire was filled in by women after vaginal delivery with an interval of 48 – 72 hours after birth.

Results. The testing sample involved 635 women giving birth in maternity hospitals in South Bohemian region. The average age of the respondents was 29,7. 49,1 % were primiparas and 50,9 % were women giving birth for the second or several times. The results of the research showed that the age of the woman in labor does not affect the perception of pain during the delivery, on the contrary the post-labor pain decreases with the increasing age of women in labor. Primiparas stated bigger pain than women who were giving births for several times. Undergoing the prenatal course did not prove any relationship with regards to pain during the labor. On the contrary the information they had gained in the prenatal course were proved to be beneficial for the evaluation of post-labor pain as respondents who participated in these courses stated lower level of pain in post-labor period. Statistically significant factors that respondents stated as the most helping in relieving pain, was the support of the midwife, communication with the midwife, staying in the shower, support of the doctor and communication with him/her, interpersonal relationships of the medical staff and the environment of the delivery room. The least satisfied with their delivery were women that used pharmacological treatment for reduction of pain. Women with lower stated labor pain described greater satisfaction with birth.

Conclusions. This thesis provides a view at the problematics of pain during and after delivery. The results of the research showed the important role of the midwife as well in the process of care of woman in this uneasy period. The midwife not only evaluates the pain, but also offers the possibility of pain relieve and her behavior can influence this pain.

Keywords: pain, childbirth, midwife, midwifery, woman

ZASTOSOWANIE POGŁĘBIONYCH METOD OCENY STANU ODŻYWIENIA W POPULACJI DZIECI ZDROWYCH

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Introduction. Aktualne doniesienia światowe wskazują na cykliczny wzrost trendu zaburzeń stanu odżywienia u dzieci, zarówno nadwagi i otyłości jak i niedożywienia. W Polsce pomimo istnienia danych ilościowych w powyższym zakresie, brakuje wyników na dużej populacji wykorzystujących pogłębione metody oceny.

Aim. Analiza zastosowania pogłębionych metod oceny stanu odżywienia w populacji dzieci zdrowych

Material and Methods. Badania przeprowadzono w okresie od czerwca 2013 roku do kwietnia 2018 roku, poprzedzając je miesięcznym badaniem pilotażowym. Badana populacja liczyła 607 dzieci w wieku 4-18 lat, zamieszkałych w miejskim i wiejskim obszarze województwa podkarpackiego. Projekt badania został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Bioetyczną przy Uniwersytecie Rzeszowskim. Analizę statystyczną zebranego materiału przeprowadzono w pakiecie Statistica 13.1. firmy StatSoft. Wykorzystano testy parametryczne i nieparametryczne, za poziom istotności statystycznej przyjęto $p < 0.05$.

Results. U dziewcząt wykazano cykliczny wzrost masy tłuszczowej do 13-15 roku życia a następnie jego stabilizację. U chłopców widoczny był przyrost FM w kg z jednoczesnym spadkiem procentowego udziału w całej masie ciała. Wzrost dotyczył także pozostałych komponentów składu ciała w kg, z jednoczesnym ich zróżnicowanym procentowym rozkładem. Ponadto wykazano, że wartość kąta fazowego badanych dzieci mieściła się w granicy normy.

Conclusions. Wiek i płeć badanych dzieci istotnie różnicował wartości wybranych komponentów składu ciała. Wartość kąta fazowego badanych dzieci mieściła się w granicy normy. Niższe jego wartości prezentowały dziewczęta przy jednoczesnym spadku wraz z wiekiem dla obu płci.

Keywords: kąt fazowy, stan odżywienia, dzieci

WOMEN IN CLIMACTERIC

¹ Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Social Sciences, South Bohemia University, České Budějovice

Introduction. Menopause is characterized as a physiological gradual process occurring between 47 and 55 years of age when the absence of menstruation bleeding has lasted for 12 subsequent months (except for pathological or physiological reasons). In this period, a number of undesirable organic and functional changes occur due to the influence of estrogen deficit.

Aim. The goal of the paper is to present information on women who experience the climacteric period.

Material and Methods. Quantitative methods using the WHO standardized Women's Health Questionnaire (WHQ) - WHOQOL-BREF (brief version) and a non-standardized questionnaire were used. The data were processed using the SASD statistic data analysis. 400 women at the age of 45 – 65 were addressed (the mean age being 52.86 years).

Results. The data analysis discovered that 24.8 % of the respondents (99) had regular menstruation; irregular menstruation was mentioned 13.2 % (53) of the respondents, and 62.0 % (248) had no menstruation any longer. The average age of women with amenorrhea was 48 years. The study showed that the term of climacteric had been known to 89.5 % of the respondents (358 women); 10.5 % (42) of the respondents had not known it. 58 % (232) of the respondents were interested in the topic of climacteric, 41.8 % (167) were not interested in the topic, and 0.2 % (1) did not reply. The women who were interested in the topic of climacteric mainly drew the information from their gynecologists (39 % - 156 respondents), from internet (34 % - 136 respondents), from professional literature (15 % - 60 respondents) and from midwives (12.5 % - 50 respondents). The symptoms accompanying the period of climacteric were obvious in 61.5 % (246) of the respondents, 38.5 % (154) of the respondents did not complain of any symptoms or changes in their lives associated with climacteric.

Conclusions. The extinction of menstruation cycles is a part of women's lives; it is physiological. The occurring changes in women's bodies inform about the fact that the reproduction phase of their lives has finished. The climacteric period is quite a natural part of the life for the larger part of our society. Nevertheless, it is important to help women in this demanding period of their lives, so that they can cope with it and live healthy and high quality lives.

Keywords: assessment tool (questionnaire), climacteric (menopause), symptom, woman

"The paper concerns the research grant project 058/2018 / S entitled "Utilization of rating scales in nursing".

JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB STARSZYCH OBJĘTYCH OPIEKĄ DŁUGOTERMINOWĄ

¹ Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

² Katedra Geriatrii Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

³ Zakład Pielęgniarstwa Neurologicznego i Neurochirurgicznego Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

⁴ Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa Nauk Społecznych i Medycznych, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Wstęp. Jakość życia i starość są ze sobą ściśle związane. Starzenie się postrzegane jest jako proces destrukcyjny, postępujący i nieodwracalny. Osoby starsze mają trudności związane z pogarszającym się stanem zdrowia. Z wiekiem wyraźnie obniża się sprawność fizyczna i psychiczna organizmu. Opieka długoterminowa jest systemem działań podejmowanych w celu zapewnienia opieki osobom, które nie są w stanie samodzielnie wykonywać czynności samoopiekuńczych, zapewnienia możliwie najwyższej jakości życia, zgodnej z osobistymi preferencjami i wymaganiami, przy zachowaniu możliwie najwyższej autonomii i godności osobistej.

Cel. Celem badań było określenie jakości życia seniorów objętych stacjonarną opieką długoterminową.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 620 osób przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych na terenie Polski. Wiek badanych zawierał się w przedziale 65-94 lat (średnia 84,4). Kobiety stanowiły 64,00% badanej grupy. Najwięcej badanych (85,00%) miało wykształcenie podstawowe. Wśród badanych najwięcej było osób owdowiałych 57,40%. W badaniach wykorzystano standaryzowane narzędzie badawcze- polską wersję skali WHOQOL-Bref.

Wyniki. Badane osoby oceniły ogólną jakość swojego życia na poziomie średniej $3,00 \pm 0,94$, a stan zdrowia na poziomie $2,55 \pm 1,05$. Najlepiej oceniona została dziedzina środowiskowa ($12,28 \pm 2,31$). Nieco gorzej wypadła dziedzina społeczna ($11,65 \pm 2,99$) i psychologiczna ($10,82 \pm 2,19$). Najgorzej badani ocenili dziedzinę fizyczną ($9,98 \pm 2,96$). Kobiety i mężczyźni ocenili jakość życia na podobnym poziomie, odpowiednio $3,01 \pm 0,91$ oraz $3,00 \pm 1,01$. Osoby z wykształceniem wyższym oceniły najwyżej jakość swojego życia, średnia $3,52 \pm 1,07$. Oceny na niższym poziomie dokonały osoby z wykształceniem średnim ($3,04 \pm 0,97$) a na najniższym poziomie odczuwały jakość życia osoby z wykształceniem podstawowym ($2,98 \pm 0,93$). Wraz z wiekiem obniżeniu ulegała również jakość życia seniorów. Osoby z najmłodszego przedziału wiekowego określiły jakość życia na poziomie $3,08 \pm 1,02$, badani w wieku 75-89 lat na poziomie $2,98 \pm 0,90$, a najniżej osoby w wieku 90 i więcej lat ($2,88 \pm 0,94$). Osoby samotne wykazywały się wyższym poziomem odczuwania jakości życia ($3,03 \pm 0,94$) w porównaniu do badanych pozostających w związku ($2,80 \pm 0,94$).

Wnioski. 1. Samoocena jakości życia seniorów objętych opieką długoterminową kształtowała się na obniżonym poziomie. 2. Wykształcenie istotnie różnicowało ocenę jakości życia badanych osób. 3. Stan cywilny wpływał na samoocenę jakości życia seniorów.

Keywords: jakość życia, osoby starsze, opieka długoterminowa

THE PRINCIPLE OF CONTINUITY IN THE TRAINING OF NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The rapid development of scientific and technological progress, the processes of globalization and the integration of Ukraine into the world educational space today put high demands on the qualitative training and professional reliability of specialists in all branches of medicine, including nurses. The training of a modern highly qualified medical specialist should be conducted taking into account the individual characteristics of the student, in particular the level of his previous education.

Aim. To determine the expediency of graduate education in the preparation of nurses.

Material and Methods. We interviewed 96 students aged 18-22, namely 58 bachelors and 38 masters. Biblionic method, system analysis and logical generalization have been used.

Results. It has been established that an important component of education is the stepped professional training, which involves the completion and gradual training of specialists, enabling individuals to obtain a certain educational and qualification level in the desired direction according to their abilities. In Ukraine today, three degrees of nursing education are implemented: a certified nurse → a nurse's bachelor's degree → a master's degree in nursing. Considering each level of nursing as a transition from the previous to the higher, we consider that the basis on which the successive step-by-step education is based is the continuity of knowledge. The system of step-by-step continuing education should ensure continuity in the formation of a specialist's personality at the educational and qualification levels of a bachelor's and master's degree in nursing. The basis of nursing activity, regardless of educational qualification level, is the perfect knowledge and execution of all foreseeable manipulations. Therefore, for a qualitative mastering of the nursing process at the level of a bachelor's degree, the student needs to master professional skills at the level of junior specialist. The content of the training involves determining the amount of knowledge required by future nursing professionals. Another important component of continuity in nursing education is continuity in the means of training. For the formation and consolidation of practical skills, the use of professional algorithms and professional training using phantoms and stimulants plays an extremely important role.

Conclusions. Graduate education creates conditions for supplementing and deepening the professional training of nurses, provides the opportunity for a specialist to move to a new level of professional competence and creative intensification of these transitions based on the principle of continuing education.

Keywords: graduate nursing education, nurse, continuity

QUALITY OF LIFE IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE

¹The Institute of Nursing Faculty of Public Policies in Opava Silesian University

Introduction. Heart failure is a condition when the heart is unable to pump blood in accord with the metabolic needs of the organism. The author focuses on monitoring the quality of life in patients with chronic heart failure.

Aim. The aim of the present research was to determine the quality of life in patients with chronic heart failure.

Material and Methods. In the survey, a combination of two types of standardized questionnaires was used- the Minnesota Living with Heart Failure and EQ D5. The survey was performed in cardiology offices for heart failure.

Results. Quality of life in patients with chronic heart failure is reduced.

Conclusions. In European countries, chronic heart failure is present in 1-2% of the population, with a marked increase in advanced age. Improved treatment of acute episodes leads to a growth in the number of people with chronic heart failure.

Keywords: quality of life, patient, chronic heart failure

NOWE TECHNOLOGIE – REMEDIUM NA NIEDOBÓR KADRY PIELĘGNIARSKIEJ NEW TECHNOLOGIES - THE REMEDY FOR THE NURSING SHORTAGE

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Cyfryzacja sektora opieki zdrowotnej jest w fazie dynamicznego rozwoju. Coraz więcej krajów wdraża strategię e-zdrowia. Dostawcy usług zdrowotnych inwestują w infrastrukturę IT a firmy z branży elektronicznej wprowadzają na rynek coraz bardziej nowoczesne rozwiązania mobilne. E-zdrowie jest jednym z priorytetów Europejskiej Agencji Cyfrowej, mającej umożliwić pacjentom, lekarzom i pielęgniarkom wykorzystywanie technologii informatycznych do utrzymywania i poprawy stanu zdrowia. Również w Polsce jedną z kluczowych rekomendacji Strategii na rzecz rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa jest wprowadzanie do praktyki pielęgniarstwa rozwiązań teleinformatycznych. Problemem z którym w niedalekiej przyszłości będzie musiało się zmierzyć wiele państw, znacznie ograniczającym dostęp do profesjonalnej opieki jest niedobór kadry pielęgniarstwa.

Cel. Praca podejmuje problem niedoboru kadry pielęgniarstwa i możliwości związanych z wykorzystywaniem nowych technologii w opiece nad pacjentem

Materiał i metoda. Niniejsze badanie opiera się na krajowych i międzynarodowych raportach oraz przeglądzie literatury na temat problemów pielęgniarstwa, opieki zdrowotnej i wykorzystywania nowych technologii w opiece nad pacjentem.

Wyniki. Według WHO obecnie na świecie brakuje 7,2 mln personelu medycznego w stosunku do zgłaszanych potrzeb, a jak podaje raport z Trzeciego Generalnego Forum Zasobów Ludzkich w Ochronie Zdrowia – w 2035 r. będzie brakować już 12,9 mln pielęgniarek. Problemem globalnym, który ma ogromny wpływ na politykę zdrowotną i system ochrony zdrowia są zmiany demograficzne społeczeństw i systematyczny wzrost liczby osób starszych, zatem obszarem strategicznym stanie się opieka długoterminowa, z dużym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne. W wielu krajach na świecie pielęgniarki z powodzeniem wykorzystują nowe technologie w praktyce. Pierwsze usługi tele-pielęgniarstwa datuje się na lata 70 ubiegłego wieku w Stanach Zjednoczonych. Obecnie tele-pielęgniarstwo rozwija się w dalszym ciągu z powodzeniem w USA, Japonii, Australii i krajach Skandynawii.

Wnioski. Wykorzystywanie nowych technologii w pielęgniarstwie ma szczególne zastosowanie podczas monitorowania i opieki nad chorym w warunkach domowych

Keywords: Nowe technologie, tele-pielęgniarstwo, niedobór kadry pielęgniarstwa

MIGRACJE PIEŁĘGNIAREK Z KRAJÓW GRUPY WYSZEHRADZKIEJ

¹ Institute of Clinical and Experimental Medicine, Medical Faculty, University of Rzeszow, Poland

² Department Of Health Care Studies, College Of Polytechnics Jihlava, Czech Republic

³ Faculty of Social Sciences and Health Care; Constantine the Philosopher University in Nitra, Slovakia

⁴ Faculty of Health, University of Debrecen, Hungary

Wstęp. Obecnie większość krajów Unii Europejskiej odczuwa niedobór personelu medycznego, a zwłaszcza pielęgniarek. Głównymi przyczynami tego zjawiska jest migracja personelu do krajów oferujących lepsze warunki pracy i płacy oraz przedwczesne odchodzenie z pracy w wyuczonym zawodzie.

Cel. Poznanie czynników motywujących do migracji zawodowych pielęgniarek z Czech, Polski, Słowacji i Węgier.

Material i metoda. W badaniach metodą sondażu diagnostycznego uczestniczyło 732 pielęgniarki z krajów Czech, Polski, Słowacji i Węgier. Material and methods. The diagnostic survey was carried out by means of the questionnaire prepared by the authors. 732 nurses from: the Czech Republic, Poland, Slovakia and Hungary were enrolled in the study.

Wyniki. Większość ankietowanych przyznała, że największymi problemami w ich zawodzie są: wynagrodzenie nieadekwatne do stawianych wymagań, odpowiedzialności i obciążenia pracą (57,8%), brak uznania efektów pracy (20,0%), brak wsparcia kierownictwa (14,5%). Results. Most respondents admitted that the biggest problems in their profession were: earnings inadequate to the requirements, liability and workload (n = 423, 57.8%), lack of recognition of work effects (N = 147, 20.0%), lack of support from management (N = 106, 14.5%).

Wnioski. Ponad połowa ankietowanych nie jest zadowolona z wynagrodzenia za wykonywaną pracę. Zainteresowanie migracją zawodową zależy od wieku i stażu pracy. Pielęgniarki młodsze z krótszym stażem w większym stopniu są zainteresowane migracją zawodową. Migracją zawodową w większym stopniu są zainteresowane pielęgniarki polskie i węgierskie niż Czeszki i Słowaczki. Conclusions. More than half of the respondents are not satisfied with the pay for their work. Interest in professional migration depends on age and professional experience. Younger nurses with a shorter experience are more interested in professional migration. Professional migrants are more frequently Polish and Hungarian nurses than their Czech and Slovak colleagues

Keywords: pielęgniarki, migracje, Polska, Czechy, Węgry, Słowacja

USE OF THE RAPID GERIATRIC ASSESSMENT TOOL IN THE CZECH POPULATION

¹ University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Health and Social Sciences

Introduction. Rapid Geriatric Assessment (RGA) is an assessment tool used for the elderly population. It was developed by Professor Morley at the St. Louis University. The RGA consists of 4 tools which are determined to assess frailty, sarcopenia, nutritious state, and cognitive functions. So far, the RGA has not been used in the Czech Republic.

Aim. The aim of this study is to show the RGA usability in the Czech nursing.

Material and Methods. In 2019, a quantitative study was performed comprising 500 nurses and 500 patients from the South Bohemian Region. The questionnaire designed for nurses consisted of a non-standardized part, which was used for testing the use of current tools and identifying the RGA usability, and a standardized part, which contained the RGA translated into Czech. The questionnaire designed for patients consisted of a standardized part combining the RGA and WHOQOL brief questionnaires, and a non-standardized part complementing the standardized part. The results were evaluated by a statistician and the SASD software.

Results. Nursing mainly uses commonly available tools; however frailty and sarcopenia assessments are rather rare. Nurses' views of frailty and sarcopenia are very variable.

Conclusions. There need to be efforts to spread the RGA to other regions of the Czech Republic, so that it can be generally used in this country. Another study comparing the RGA with other assessment tools focused on the same topic may be needed.

Keywords: assessment tools (questionnaires), elderly population, frailty, RGA

QUALITY OF LIFE AND PROACTIVE COPING IN PATIENTS AFTER STROKE

¹ Constantine the Philosopher University in Nitra Faculty of Social Sciences and Health Care
Department of Nursing

Introduction. Quality of life in patients after stroke can be predicted by several factors. Emotional problems such as anxiety and depression may be related to perception of situations and with coping strategies. Proactive coping belongs to adaptive coping strategies and can be related to higher quality of life.

Aim. The aim of the research was to study quality of life in patients after stroke and its relationship with proactive coping.

Material and Methods. Research sample consisted of 60 patients with medical diagnosis stroke, four weeks after stroke episode. The average age of patients was AM=63.78; (SD=11.25). The questionnaire of quality of life SF 36 and Proactive Coping Inventory were used. Cross-section research design was used.

Results. Energy/fatigue and Role limitations due to physical health were the dimensions of the lowest quality of life. In most of the domains of quality of life statistically significant differences according to gender were identified with lower quality of life in women and older patients. Most of the domains of quality of life were correlated with proactive coping. Demographic factors together with proactive coping can predict quality of life in patients after stroke.

Conclusions. Care for patients after stroke has to be provided as complex. The support of patient disease adaptation in the way of strengthening more effective coping strategies is equally important. The research was a part of the project VEGA No.1/0418/19.

Keywords: Proactive coping, Quality of life, Stroke, Nursing care

WYBRANE ASPEKTY OPIEKI NAD PACJENTEM Z OWRZODZENIEM MARJOLINA

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

² Szpital Specjalistyczny Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny w Brzozowie

³ Studenckie Koło Naukowe Opieki nad Osobami Starszymi

Wstęp. Owrzodzenie Marjolina to nowotwór skóry charakteryzujący się występowaniem kalafiorowatego guza. Owrzodzenie powstaje głównie na podłożu blizn, a także przewlekłych trudno gojących się ran. Dotyczy ono w zdecydowanej większości mężczyzn głównie w piątej dekadzie życia i jest zlokalizowane najczęściej w obrębie kończyn dolnych.

Cel. Przedstawienie wybranych aspektów opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu owrzodzenia Marjolina.

Material i metoda. Praca bazuje na metodzie case study. Techniki wykorzystane w pracy to obserwacja, analiza dokumentacji medycznej pacjenta oraz piśmiennictwa i aktów prawnych.

Wnioski. Celem pielęgniarskiej opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym jest w głównej mierze zapobieganie wystąpieniu powikłań związanych z gojeniem się rany. Wczesna profilaktyka onkologiczna zwiększa szanse pacjenta na uniknięcie rozległego zabiegu operacyjnego.

Słowa kluczowe: owrzodzenie Marjolina, zabieg operacyjny, opieka pielęgniarska

EVALUATION OF PAIN IN PATIENTS ON ARTIFICIAL PULP VENTILATION IN ACUTE INTENSIVE CARE

¹ Ústav ošetrovateľstva, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika

² Katedra ošetrovateľství a porodní asistence, Fakulta zdravotnických studií, Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, Česká republika

Introduction. The determination of pain levels in patients on artificial lung ventilation is complex. Patients' ability to verbalize pain is limited by patient sedation and intubation. Czech nursing practice lacks a standardized procedure to assess pain in patients who cannot verbalize pain, including a suitable assessment tool.

Aim. The aim of the observational quantitative study is to create a Czech version of the Behavioral Pain Scale (BPS) and The Critical-Care Pain Observation Tool (CPOT), to test their psychometric properties and assess their applicability in Czech nursing practice.

Material and Methods. Twenty-five patients on artificial pulmonary ventilation meeting the inclusion criteria were involved in the pilot testing. Patients enrolled were tested before, during, and after nursing intervention by endotracheal aspiration, which reported available studies as one of the pain-causing nursing interventions commonly performed in patients on artificial lung ventilation.

Results. In all patients assessed, the mean BPS score (3-12) prior to pain intervention 4, the average score was 4.2 during intervention 6.4 and 30 minutes after the end of intervention. The average score for CPOT instruments (0-8) prior to pain intervention was 0.36, with an average score of 0.41 during intervention 0.98 and minutes after the end of intervention.

Conclusions. The results of pilot testing show the difference between the overall mean score of both evaluation tools (CPOT and BPS) in the patient at rest and in endotracheal suction. This difference shows that both assessment tools detect pain at the time the pain is present in the patient.

Keywords: pain, BPS, CPOT, artificial pulmonary ventilation

WYBRANE ELEMENTY OCENY JAKOŚCI ŻYCIA PACJENTÓW ODDZIAŁÓW GERIATRYCZNYCH

¹ Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp. Jakość życia i starość są ze sobą ściśle związane. Starzenie się postrzegane jest jako proces destrukcyjny, postępujący i nieodwracalny. Proces ten powodują czynniki biologiczne, jak i czynniki psychospołeczne. Osoby starsze mają trudności związane z pogarszającym się stanem zdrowia. Z wiekiem wyraźnie obniża się sprawność fizyczna i psychiczna organizmu. Znaczącą kwestią w jakości życia osób starszych jest sprawność czynnościowa, którą należy utożsamiać ze zdolnością do bycia niezależnym od innych w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Cel. Celem badań było określenie samooceny jakości życia pacjentów oddziałów geriatrycznych województwa lubelskiego

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono w trzech oddziałach geriatrycznych województwa lubelskiego (Biała Podlaska, Parczew, Włodawa). Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę dyrekcji szpitali. W badaniu uczestniczyło 308 pacjentów w wieku 65-92 lat. Największa grupa badanych była w wieku 75-89 lat (70,46%). Kobiety stanowiły większy odsetek badanych (63,90%). Zdecydowana większość pacjentów miała wykształcenie podstawowe (78,20%). Osoby owdowiałe stanowiły najliczniejszą grupę badanych (59,00%). Zdecydowana większość pacjentów pochodziła ze środowiska wiejskiego (64,00%). Materiał badawczy zebrano za pomocą wystandaryzowanego narzędzia - skali WHOQOL-Bref w polskiej wersji językowej

Wyniki. Pacjenci oddziałów geriatrycznych ocenili jakość swojego życia na poziomie $3,15 \pm 0,78$, a ocenę stanu zdrowia na poziomie $2,44 \pm 0,77$. Z dziedzin składowych skali WHOQOL-Bref, najlepsze wyniki uzyskano w zakresie domeny społecznej, średnia $13,52 \pm 2,18$, Nieco niżej oceniona była domena środowiskowa, średnia $13,09 \pm 1,95$. Trzecia w kolejności była dziedzina psychologiczna ze średnią $11,23 \pm 2,16$. Najniżej badani ocenili jakość swojego życia w dziedzinie fizycznej, średnia $10,03 \pm 2,67$.

Słowa kluczowe: jakość życia, osoby starsze, oddział geriatryczny

CHALLENGES OF PROBLEM-BASED LEARNING IN NURSES' TRAINING

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. Internationalization and globalization processes all over the world initiate not only rapid societal changes but deep reconsideration new educational approaches aimed at forming new planetary generation. Medical education is the sphere which especially requires updating the educational strategy and methodology so to train healthcare professionals ready to meet the challenges of the 21st century. Problem-based learning, the main philosophy of which is to promote active, constructive, self-directed, collaborative and contextual learning generates active learning activity for students and by the students.

Aim. The aim of the paper is to spotlight the international experience of Ukrainian medical educators' team in grasping PBL essence (MOOC project "Problem-Based Learning: Principles and Design" provided by Maastricht University, School of Health Profession Education in 2017) and its consequent, logical implementing into health professionals training (nurses, dental assistants) at HMEI "Zhytomyr Medical Institute" ZhRC as well as defining its future challenges and issues to consider.

Material and Methods. Methods used in the paper are system analyses, syntheses and logical generalization.

Results. The analyses of problem-based learning methodological background and world-wide experience of its comprehensive applying, especially in medical professionals training, has proved that PBL is definitely beneficial for all its users. It helps to learn soft skills such as problem-solving, critical thinking, communication, presentation, group collaboration, patience, sharing, listening skills with the ability to function in the global community as new century challenges. Meanwhile, there are still issues to consider: lack of PBL educators, limited resources in hiring qualified tutors, high cost technological support, need for specially equipped rooms and well stocked libraries, tutors' and students' low motivation in replacing the traditional system by PBL.

Conclusions. Thus, in-depth understanding of PBL principles, collaborative experience will show prospects in stretching PBL to-and beyond its limits within international space as well as offering a valuable experience to novice teachers, as well to those already experienced in it.

Keywords: Problem-based learning (PBL), nurse, education

QUALITY SYSTEM OF MEDICAL INSTITUTION EDUCATIONAL ACTIVITY

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. Development of Ukrainian educational system greatly depends upon updating its every constituent

Aim. To substantiate and the theoretical aspects of Quality System of Medical Institution Educational Activity

Material and Methods. Methods of system analyses and generalization

Results. The interviewing was conducted among the students of the institute that showed that the majority of students consider the introduction of innovative interactive methods the basis for creating the Quality system of Medical Institution Educational Activity

Conclusions. The Quality system of Medical Institution Educational Activity will ensure the quality of education and competitiveness of future health professionals

Keywords: Quality, System, education

MODEL OPIEKI NAD PACJENTEM Z RANĄ Z WYKORZYSTANIEM ALTERNATYWNYCH I INNOWACYJNYCH METOD MIEJSCOWEGO LECZENIA RANY

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Opieka specjalistyczna nad pacjentem z raną przewlekłą powinna być ukierunkowana na dysfunkcje stanu ogólnego powodujące ograniczenia w samoopiece. Główne kierunki działań prowadzone przez pielęgniarkę wynikają głównie z funkcji terapeutycznej i profilaktycznej. Rozwijająca się pręźnie medycyna i nauki pokrewne daje szerokie możliwości zastosowania nowatorskich metod miejscowego leczenia w środowisku domowym bez konieczności hospitalizacji. Pielęgniarka uczestniczy w tych procedurach bądź wykonuje je.

Cel. Przedstawienie koncepcji opieki specjalistycznej nad pacjentem z raną przewlekłą z wykorzystaniem miejscowego leczenia terapią biologiczną MTD i ujemnym kontrolowanym ciśnieniem NPWT.

Material i metoda. Zastosowano przypadek serii, czterech pacjentów objętych opieką w warunkach domowych, zastosowano obserwację długofalową w prowadzeniu leczenia rany z wykorzystaniem MTD i NPWT w warunkach domowych

Wyniki. U czterech pacjentów w wieku geriatrycznym z ograniczeniem samoopieki ze współistniejącymi chorobami przewlekłymi i głębokimi ranami przekraczającymi 50cm² w warunkach domowych zastosowano w miejscowym leczeniu rany terapię larwami i ujemne kontrolowane ciśnienie. Zaobserwowano skrócenie czasu oczyszczania rany z tkanki martwiczej nie przekraczającej 14 dni i przyspieszenie eliminacji wysięku i ziarninowania związanego z zastosowaniem NPWT. Nie odnotowano występowania powikłań miejscowych i ogólnoustrojowych.

Wnioski. Zastosowanie alternatywnych innowacyjnych metod miejscowego leczenia rany w modelu opieki specjalistycznej jest efektywne i bezpieczne w warunkach domowych.

Słowa kluczowe: terapia biologiczna, rana przewlekła, opieka specjalistyczna

A PILOT, PROSPECTIVE, RANDOMIZED TRIAL TO COMPARE THE INFLUENCE OF TELEMEDICINE TRAINING ON THE CPR QUALITY PROVIDED BY THE NURSES IN PRE-HOSPITAL AND HOSPITAL SETTING

¹Department of Nursing and Health Sciences, Faculty of Medicine, University of Rzeszow, Rzeszow, Poland

²Monoprofile Center of Simulation, Faculty of Medicine, University of Rzeszow, Rzeszow, Poland

³Department of Midwifery and Medical Lifesaving, Faculty of Medicine, University of Rzeszow, Rzeszow, Poland

Introduction. The chances of survival of the cardiac arrest depend on early defibrillation, when appropriate, and early and high-quality cardiopulmonary resuscitation (CPR). Unfortunately, even when CPR is performed by a trained healthcare professional, its quality is often inadequate and does not comply with established guidelines. The tele-learning method allows achieving learning outcomes that are comparable to traditional face-to-face learning. However, the limited availability of rigorous evidence highlights the need for further research to reinforce the equivalency of tele-learning delivery methods

Aim. The aim of the study was to evaluate the effect of the telemedicine CPR refresher course on the quality of the single rescuer CPR performed by the nurses using either prehospital (PRE) or hospital (HOS) CPR scenario.

Material and Methods. 106 nurses were assigned at random to the group performing single rescuer CPR using either prehospital (PRE) or hospital (HOS) CPR scenario. The primary outcome was the percentage of chest compressions performed with correct depth. Compression rate, number of effective ventilations, their volume and percentage of ventilations with adequate volume, as well as number of chest compressions delivered during 2-min were secondary outcomes. In Phase I, CPR quality was evaluated. Once Phase I was completed, 3-hour CPR refresher course was started in 3 seminar rooms interconnected by a wireless network adapted for teleconferencing. In the Phase II, two months later, CPR quality was re-evaluated.

Results. The median depth of chest compressions increased after the training, and the percentage of compressions within the recommended range increased from 37,8% in the PRE group, and 32,4% in the HOS group to 63,0% and 71,7%, respectively. The quality of ventilation also improved, bag-valve mask ventilation being less efficient than mouth-to-mouth ventilation before and after training.

Conclusions. The effectiveness of CPR provided by nurses can be improved by a telemedicine-based refresher CPR course.

Keywords: CPR, cardiopulmonary, telemedicine, tele-learning, BMV, compression, ventilation, nurses

EDUCATION QUALITY ASSURANCE BY MEANS OF INTRODUCTION INNOVATIVE METHODS WHILE TRAINING NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The mission of educational activity of a medical education institution that trains nurses is the development of medicine by providing high quality, competitive medical education, implementation of priority scientific research in accordance to the requirements innovative development of society.

Aim. Analysis of modern innovative techniques focused on improving the quality of professional competence in future medical specialists.

Material and Methods. Analysis, synthesis, logical generalization/

Results. To implement such a mission priority given to the educational component of quality management which should be based on a system, process, comprehensive, retrospective and especially innovative approaches. Innovative process allows carrying out systematic changes of purpose, forms, methods, means of training in accordance with modern requirements of training a competent medical specialist. Important components of the introduction innovative methods are adequate use of pedagogical skills of teachers and students' readiness to assimilate new material. In MHEI "Zhytomyr Medical Institute" Zhytomyr Regional Council for improving the quality of learning content on humanitarian disciplines used method Fishboun (allows solving a pedagogical problem through a causal relationship); scribing (method of presentation that activates the sensory perception of educational material); interactive methods (develop creative thinking, imagination, improving skills in small groups); technology of collective-group learning and situational modeling. For qualitative formation of professional competences in clinical disciplines the technology of problem education is applied (the analysis of material is carried out on dummies or phantoms with further analysis of the studied material in a real clinical situation); trainings (improve the acquired professional knowledge, skills); workshops (improving knowledge by active independent study).

Conclusions. Thus, applying of modern innovative methods by teaching humanities, natural and professional disciplines allows improve the quality of forming competences, improving the level of learning outcomes which basis of the internal quality assurance system of higher education.

Keywords: method, quality, medical education

WIEDZA ORAZ POPRAWNOŚĆ POMIARU CIŚNIENIA TĘTNICZEGO KRWI W WARUNKACH SYMULOWANYCH WŚRÓD PERSONELU PIELĘGNIARSKIEGO RZESZOWSKICH SZPITALI

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Ciśnienie tętnicze krwi jest jednym z najważniejszych powszechnie mierzonych parametrów życiowych, odzwierciedlających czynność układu krążenia. Pomiar ciśnienia ma istotne znaczenie diagnostyczne, jest uznawany za najważniejsze badanie przesiewowe w kierunku rozpoznania oraz kontroli leczenia nadciśnienia tętniczego. Ważne, by personel pielęgniarski znał i stosował w praktyce właściwy sposób pomiaru zgodny z obowiązującymi standardami, jak też odpowiednio interpretował i klasyfikował uzyskane wyniki.

Cel. Celem pracy była weryfikacja wiedzy oraz poprawności pomiaru ciśnienia tętniczego krwi w warunkach symulowanych wśród pielęgniarek w wybranych oddziałach rzeszowskich szpitali. The aim of this study was to verification of the knowledge and accuracy of simulated blood pressure measurements among the nursing staff of Rzeszow hospitals.

Material i metoda. Badania przeprowadzono wśród 154 pielęgniarek zatrudnionych w 12 oddziałach trzech rzeszowskich szpitali. Dobór do próby był losowy. W pracy zastosowano metodę eksperymentu, sondażu diagnostycznego oraz krytyczną analizę piśmiennictwa. Wyniki badań poddano analizie statystycznej. Weryfikacji różnic między zmiennymi dokonano przy użyciu testu niezależności χ^2 (Chi–kwadrat), testu Manna–Whitneya i testu Kruskla–Wallisa. Za poziom istotności przyjęto $p < 0,05$

Wyniki. Połowa badanych (51,9%) charakteryzowała się średnim poziomem wiedzy na temat pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, aż 41,6% respondentów uzyskało wynik niski. Zdecydowana większość personelu pielęgniarskiego (90,9%) dobrze wykonała pomiar ciśnienia tętniczego. Poprawność wykonania pomiaru ciśnienia tętniczego krwi w warunkach symulowanych w największym stopniu była związana z założeniem mankietu ($5,00 \pm 0,00$) oraz zmieszczeniem się w założonym czasie pomiaru ($5,00 \pm 0,00$), nieco mniejsza w zakresie wysłuchania przerwy osłuchowej ($4,35 \pm 1,69$). W mniejszym stopniu prawidłowo została przeprowadzona dekompresja rękawa ($3,80 \pm 2,14$) oraz sprawdzenie tętna na tętnicy ramiennej ($3,51 \pm 2,30$). Największe trudności sprawiło wykonanie prawidłowej kompresji rękawa ($2,31 \pm 2,50$), natomiast żadna z badanych osób nie oszacowała pulsu ($0,00 \pm 0,00$). Nie wykazano związku między poprawnością wykonania pomiaru ciśnienia tętniczego krwi w warunkach symulowanych a poziomem wiedzy odnośnie tego tematu ($p=0,8974$)

Wnioski. Personel pielęgniarski charakteryzuje się średnim poziomem wiedzy z zakresu zasad pomiaru ciśnienia tętniczego krwi. Większość badanych, w ujęciu ogólnym, wykonuje pomiar ciśnienia tętniczego krwi poprawnie, jednak poprawność wykonania poszczególnych etapów procedury pomiaru jest zróżnicowana, a najwięcej nieprawidłowości dotyczy kompresji rękawa oraz oszacowania tętna. Stopień poprawności wykonania pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, w warunkach symulowanych, nie jest zależny od poziomu wiedzy z zakresu zasad wykonywania tegoż pomiaru

Słowa kluczowe: wiedza, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, symulacja, pielęgniarka

SELF-EVALUATION OF MOTHERS DURING BREASTFEEDING

¹ Faculty of Health Study, Jan Evangelista Purkyne University in Usti nad Labem

Introduction. Certainty and confidence are prerequisites for successful breastfeeding. In the Czech Republic, breastfeeding is terminated for every tenth child within six weeks of birth. If the maternity hospital finds errors in initiating breastfeeding and eliminates failures, it can be assumed that the baby will be breastfed for a long time.

Aim. Evaluate the effectiveness of breastfeeding, the third day and the sixth week after birth.

Material and Methods. This is a cross-sectional study conducted between June and December 2018. For data collection, a standardized Breastfeeding Self-Efficiency Scale - short form (BSES-SF-CZ) and demographic data were used. Data were processed by the statistical program STATISTICA version 12. Demographic data and other variables (length of breastfeeding, questionnaire entries) were evaluated by descriptive and inferential statistics at 5% significance level. A total of 252 respondents from five maternity hospitals. The condition for being enrolled in the research was the 37th week of pregnancy, single pregnancy and women breastfeeding.

Results. The mean age of nursing women involved in the research was 30, 2 years with an age range of 19 to 41 years. Of the total number of women ($n = 252$), the pre-natal rate was only $n = 64$. From the sociodemographic data found, the differences in the efficacy of breastfeeding in the mothers by age and parity were not confirmed. There was no relationship between prenatal course and breastfeeding. Further different efficacy of breastfeeding according to length of breastfeeding ($p = 0.000257$). Women were more effective at week 6 after delivery. Reliability of BSES-SF questionnaire was proven by first measurement Cronbach's $\alpha = 0.86$ and the second measurement Cronbach's $\alpha = 0.89$.

Conclusions. The measuring tool is suitable for detecting initial breastfeeding problems that can be eliminated by education in the early postpartum period.

Keywords: Breastfeeding Self-Efficacy Scale - Short Form, breastfeeding, efficacy, mother, self-evaluation

CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POCZUCIE OBCIĄŻENIA OPIEKUNÓW DZIECKA PRZEWLEKLE CHOREGO

¹Studenckie Koło Naukowe Opieki Nad Osobami Starszymi, Uniwersytet Rzeszowski

²Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Choroba przewlekła dziecka, stanowiąca sytuację kryzysową, może powodować różne relacje rodziców/ opiekunów; od pozytywnych po negatywne. Pojawienie się poważnej choroby w życiu dziecka wprowadza zmiany w funkcjonowaniu jak i życiu wewnętrznym rodziny. Poradzenie sobie i akceptacja z tak ciężką sytuacją, jest procesem długotrwałym i przebiega różnie, w zależności od cech osobowościowych oraz doświadczenia życiowego rodziców. Na siłę stresu doświadczanego przez rodziców/ opiekunów wpływają czynniki związane z funkcjonowaniem dziecka, rodzica, a także dotyczące środowiska, w którym żyje dana rodzina.

Cel. Poznanie i analiza wybranych czynników warunkujących poczucie obciążenia opiekunów dziecka przewlekle chorego.

Materiał i metoda. Badania zostały przeprowadzone na grupie 100 opiekunów dzieci chorych przewlekle, będących pod opieką Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie oraz leczonych na oddziałach pediatrycznych Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie. W celu realizacji założonego celu badawczego wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego oraz analizę dostępnego piśmiennictwa, których celem jest dostarczenie statystycznych faktów oraz informacji dotyczących określonych zjawisk. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie danych, które pozwolą określić zakres, poziom i nasilenie danego zjawiska. Narzędzie badawcze zostało opracowane na podstawie analizy piśmiennictwa i składało się z kwestionariusza koncepcji własnej zawierającego 14 pytań oraz dwóch standaryzowanych narzędzi badawczych: Skali Wsparcia Społecznego (SWS) autorstwa Krystyny Kmieciak- Baran oraz Kwestionariusza Poczucia Obciążenia (KPO).

Wyniki. Najwyższy poziom obciążenia dotyczył badanych w wymiarze ograniczeń materialnych i społecznych (1,47), najniższy emocje negatywne (0,47). Rodzice dzieci całkowicie zależnych od opiekuna mają wyższy poziom poczucia obciążenia (0,51) w porównaniu z rodzicami dzieci samodzielnych w zaspokajaniu podstawowych potrzeb (0,16) ($p < 0,05$). Rodzice dzieci z chorobą nowotworową mają znacznie niższe poczucie obciążenia w wymiarach ograniczeń osobistych, materialnych i społecznych oraz braku energii. Ogólny poziom wsparcia społecznego w badanej grupie wyniósł 51,23 (poziom przeciętny).

Wnioski. Poczucie obciążenia w badanej grupie jest na poziomie przeciętnym. Rodzaj placówki, w której leczone jest dziecko nie wywiera wpływu na poziom odczuwanego obciążenia u opiekuna. Na poczucie obciążenia rodziców/opiekunów dzieci przewlekle chorych mają wpływ czynniki: związane z funkcjonowaniem dziecka; wiek, stopień samoopieki oraz rodzaj schorzenia podopiecznego. Pozostałe czynniki, jak poziom wykształcenia, miejsce zamieszkania, wiek i płeć opiekuna, oraz ze strony dziecka- czas trwania choroby, nie wywierają wpływu na poziom odczuwanego obciążenia. Poczucie wsparcia społecznego determinuje poczucie obciążenia rodziców. Niskie poczucie wsparcia (informacyjnego i społecznego) warunkuje większe obciążenie rodziców związane z brakiem energii- utratą kontroli.

Słowa kluczowe: choroba przewlekła, wpływ choroby przewlekłej na dziecko i rodzinę, czynniki warunkujące poczucie obciążenia, wsparcie społeczne

ASSESSMENT OF PAIN IN SURGICAL PATIENTS IN SOUTH BOHEMIA

¹ Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Health and Social Sciences, University of South Bohemia in České Budějovice

Introduction. Pain is one of the most common reasons that lead a person to a physician. In surgical disciplines it is mainly associated with surgical procedures. Proper assessment is necessary to ensure adequate pain treatment.

Aim. The aim of this contribution is to point out the current state of pain evaluation in surgical patients in the South Bohemian region through the view of surgical nurses and surgical patients and to outline areas that nurses and patients consider problematic.

Material and Methods. This contribution is based on partial data obtained within the framework of the team grant project which is focused on the use of evaluation scales in nursing. The research was conducted from March to the end of April 2019. Two sets of questionnaires - a non-standardized questionnaire for nurses working in surgery - were used to determine the pain evaluation status in surgical patients in the South Bohemian Region, which included 31 questions; and a non-standardized questionnaire in combination with the SF-MPQ-2 standardized questionnaire, which included a total of 43 questions. The research set comprised 253 surgical nurses and 218 surgical patients. The obtained data were evaluated in the SASD program, version 1.4.10.

Results. The nurses use the most often a visual analogue scale (51%) and verbal pain scores (35.2%) to evaluate pain in their patients. In the question of whether the evaluation methods used were sufficient, 17.4% of nurses said they would appreciate a more accurate verbal description in the assessment of pain, 16.6% of nurses would welcome an increase in physician's assessment of pain and 9.1% would welcome the possibility of drawing pain. Of the major pain manifestations in their patients, nurses most often observed limited mobility (61.7%), verbal manifestations (53%), non-cooperation (51%) and limited self-sufficiency (50.6%). The pain were the most often characterized as sharp (49.3%), tired (22.4%) and blunt, persistent (20%) by patients after surgery. The intensity of the pain felt by patients on the visual analogue scale was most often mark a numbers 4 (22.4%), 5 (22.4%) and 6 (17.6%). At the same time, patients reported that the pain most often manifested emotional lability (45.7%), verbal manifestations (37.2%), apathy (24.8%). Of the direct physical manifestations, they most often reported limited mobility (84.3%), limited self-sufficiency (58.4%) and mimic manifestations (27.7%). The question which was aimed at finding out what patients would like to add to the pain assessment, then gave a more precise verbal evaluation of pain (41%), a picture to draw pain (19.5%) and an increase evaluation by the physicians's frequency (14.1%).

Conclusions. The data obtained suggest some deficiencies in pain evaluation. Both nurses and patients have consistently stated that they would prefer a more accurate verbal evaluation of pain, the possibility of plotting it and increasing the frequency of pain evaluation by the doctor. For medical and non-medical healthcare professionals these findings can be considered as stimulating, as they indicate areas in which care can be improved and thus improve patient quality of life. The article is related to the research grant project No. 058/2018/S, which is implemented with the financial support of the Grant Agency of the University of South Bohemia in the Ceske Budejovice.

Keywords: surgery, pain evaluation, pain rating scale, nurse

CZY WARTO STOSOWAĆ NPWT W ZARZĄDZANIU RANĄ U KRESU ŻYCIA? – CASE STUDY

¹Studenckie Koło Naukowe Opieki Nad Osobami Starszymi, Uniwersytet Rzeszowski

²Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. U kresu życia proces miejscowego leczenia rany jest indywidualny i ściśle powiązany ze stanem klinicznym chorego, a także jego przewidywanym okresem przeżycia. W paliatywnej koncepcji zaopatrzenia rany wygojenie staje się drugoplanowym elementem działań. Zamknięcie rany może okazać się działaniem niemożliwym do realizacji, dlatego to łagodzenie objawów związanych z raną powinno być priorytetem w tym okresie życia pacjenta.

Cel. Ocena zastosowania NPWT w zarządzaniu raną u kresu życia.

Material and Methods. Zastosowaną w pracy metodą była metoda Case Study czyli indywidualnego przypadku

Wyniki. Wykorzystanie kontrolowanego ujemnego ciśnienia w oczyszczaniu zakażonych ran o pochodzeniu odleżynowym jest metodą skuteczną i bezpieczną w grupie pacjentów paliatywnych.

Wnioski. NPWT w zarządzaniu raną można bezpiecznie i skutecznie stosować w środowisku domowym pacjenta.

Słowa kluczowe: kontrolowane podciśnienie, leczenie ran, odleżyny, ropowica

SMOKING AND PREVENTION OF CARDIOVASCULAR DISEASES IN THE CZECH REPUBLIC

¹ University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Health and Social Sciences, Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care

² Department of Gerontology & Geriatrics, 1st Faculty of Medicine, Charles University

Introduction. Smoking is one of the most influenced risk factors for many diseases. However despite continuous education half of smokers die from smoking. Smoking increases the risk of developing cardiovascular disease 2-4 times. In the Czech Republic, 28.6% of the population smoke, while men (35%) predominate over women (22%). The current problem is the growing popularity of smoking among young people.

Aim. The aim of this contribution is to point out the current state of smoking in the Czech Republic in the population of 40+. Further on the motives that lead to this risk behavior and to the subjectively perceived consequences of smoking which can be used in to motivate of smokers to quit smoking.

Material and Methods. This contribution is based on partial data obtained within the framework of a grant project focused on the role of a nurse in cardioprevention. The sample of Czech citizens aged 40+ consisted of 1992 respondents (937 men and 1055 women) chosen by quota selection. The size of the file was determined on the basis of data from the Czech Statistical Office valid as of 31 December 2014. Quantitative research was conducted using a non-standardized questionnaire consisting of 62 closed questions. The responses used mostly Likert scale. The actual data collection was carried out from 1 - 20 April 2016 through the interviewer network of professional interviewers of the Institute for Health and Lifestyle Studies. The SASD programme in version 1.4.12 was used for statistical data processing.

Results. There were 514 smokers in the research set. The most frequently they smoked 6-10 cigarettes (48%), 10-20 cigarettes (30%). 24 % of them were staying in a smoky environment almost nearly daily. Significantly more often in smoky environment were men (mostly 3-4 times a week), people aged 40 - 59 years (with decreasing age), single (most often 5-6 times a month), divorced and unmarried people. A total of 74% of smokers were aware of the effect of smoking on heart and blood vessels diseases. At the same time however 79% said that smoking reduces the feeling of tension and stress. From the point of view of prevention or quitting smoking it can be useful result that 53.5% of smokers are aware of the fact that quitting smoking will improve physical fitness, and 30% realize that mental health will improve. Also positive is the fact that 59.2% perceived family members as those who would support quitting smoking.

Conclusions. Smoking is a significant influenced risk factor. Because it is a dependency, quitting smoking is very difficult. The right and appropriate motivation as well as the care provided within the multidisciplinary team is significant here. Therefore as health care workers we must treat each smoker individually, building on his own motivation and encouraging him on the way to quitting smoking.

Keywords: smoking, prevention, cardiovascular diseases, nurse

WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM BADANIA FIZYKALNEGO PRZEZ STUDENTÓW PIELĘGNIARSTWA – DONIESIENIA WSTĘPNE

¹ Studenckie Koło Naukowe Opieki Nad Osobami Starszymi, Uniwersytet Rzeszowski

² Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Dynamiczny rozwój pielęgniarstwa klinicznego w ostatnich latach jest zdeterminowany potrzebą specjalistycznej opieki w warunkach opieki niestacjonarnej. Zakres zadań, które są przez nich podejmowane wciąż się rozszerzają oraz wymagają wysokich kwalifikacji. Obecnie pielęgniarka/pielęgniarsz są uprawnieni do wykonywania samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego kompleksowego badania fizykalnego.

Cel. Ocena poziomu wiedzy i umiejętności studentów II roku pielęgniarstwa w ramach oceny stanu zdrowia i badania fizykalnego

Materiał i metoda Wykorzystano metodę szacowania, sondażu diagnostycznego, oraz analizą statystyczną wyników. Zastosowano takie narzędzia badawcze jak: test wiedzy, arkusz oceny umiejętności studenta, protokół oceny umiejętności badanych studentów

Wyniki. W badaniu wzięło udział 60-ciu studentów. Badani ocenili subiektywnie swój poziom wiedzy jak i umiejętności na poziomie średnim. Wiedza badanych w oparciu o przeprowadzony test w zakresie oceny stanu zdrowia i badania fizykalnego jest na poziomie niskim (60,6%). Niedostateczny poziom wiedzy posiadało 26,0% studentów. Na poziomie średnim wiedzę miało tylko 13,5%. Natomiast poziom wiedzy i umiejętności na poziomie wysokim nie posiadała żadna z osób. Praktyczną ocenę umiejętności nie zaliczyła znaczna większość studentów (86,4%). Poziom niski prezentowało 11,9% osób, a poziom średni umiejętności miało tylko 1,7% badanych. Odnotowano problemy z przeprowadzeniem badania przedmiotowego, zaś badanie podmiotowe nie było problematyczne wśród badanych. Największe trudność sprawiało studentom w protokole badania przedmiotowego opukiwanie ($0,49 \pm 0,88$ pkt.), a najmniejsze osłuchiwanie ($0,97 \pm 0,93$ pkt). Sami studenci za najtrudniejsze w toku kształcenia uznali badanie serca ($3,34 \pm 1,03$). Za najmniej trudne uznano badanie skóry, włosów, paznokci i węzłów chłonnych ($1,90 \pm 0,85$). Grupa 91,3% studentów przyznała, że wiedza i umiejętności zdobyte na zajęciach w toku studiów będą im przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Nie wykazano, aby płeć, wiek czy miejsce zamieszkania miało wpływ na poziom wiedzy badanych osób. Wykazano natomiast, że umiejętności studentów pielęgniarstwa z zakresu badania podmiotowego i przedmiotowego są na poziomie niskim.

Wnioski. Wiedza i umiejętności studentów z zakresu badania podmiotowego i przedmiotowego jest niewystarczająca. Poziom umiejętności wśród studentów pielęgniarstwa dominuje na poziomie niskim. W opinii znacznej większości badanych wykonywanie badania fizykalnego jest przydatne i potrzebne w przyszłej pracy zawodowej ale zbyt mało czasu jest poświęcane na te zagadnienia w toku kształcenia.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe, wiedza, umiejętności

USE OF ASSESSMENT TOOLS IN PATIENTS WITH A PHYSICAL DISABILITY IN THE CZECH NURSING

¹Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Social Sciences, South Bohemia University, České Budějovice

Introduction. The physical handicap is one of modern phenomena of the Czech nursing. Historically, immobile patients are concerned; however, the modern view of this topic brings about further factors directly associated with this type of handicap. The assessment of all these factors can contribute to the reduction of the hospitalization time or have a preventive character.

Aim. Main aim of this study is to find out, how nurses providing care about people with physical disability and which tools are using during this process.

Material and MethodsIn the first phase, a literature search was performed focused on the assessment tools used for the assessment of patients with a physical handicap in the context of nursing. In the next phase, a non-standardized questionnaire for nursing care providers was developed and the questionnaires were tested in a pilot study. After that, the questionnaires were modified and prepared for the main testing. Totally, 1,200 were collected from nurses from all the Czech Republic trying to maintain the regional structure of the Czech Republic and preserve the sample validity. The assessment was performed by a statistician using the SASD software.

Results. With regard to the physical handicap, the Czech nursing can be regarded specific for each region. The respondents` answers are identical in the minimum assessment of the kind or degree of the handicap, and in some cases, nurses do not expect any risks for patients with this handicap. The results show the desire for the updating of tools, aids or educational materials on the part of nurses.

Conclusions. Information on nursing care needs to be disseminated and the assessment tools for patients with a physical handicap need to be modernized.

Keywords: physical disability, nursing, assessment tools (questionnaires), measuring tools, the Czech Republic

WIEDZA ORAZ ZACHOWANIA ZDROWOTNE STUDENTEK RZESZOWSKICH UCZELNI W ASPEKCIE PROFILAKTYKI RAKA GRUCZOŁU SUTKOWEGO

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Najczęściej rozpoznawanym nowotworem wśród kobiet w Polsce jest rak sutka, który coraz częściej dotyczy także kobiet młodych w wieku 20-45 lat. Niska świadomość społeczna oraz lęk przed rozpoznaniem raka jest często powodem braku systematycznego udziału w badaniach profilaktycznych oraz regularnego wykonywania samobadania piersi. Kluczową rolą w walce z nowotworami stanowi wiedza na temat czynników ryzyka i ich zapobieganiu oraz metod wczesnego wykrywania niepokojących zmian. Wczesne rozpoznanie raka sutka pozwala na poprawę rokowania i zmniejszenie śmiertelności.

Cel. Celem pracy była weryfikacja poziomu wiedzy oraz podejmowanych zachowań zdrowotnych wśród studentek wybranych rzeszowskich uczelni w aspekcie profilaktyki raka gruczołu sutkowego.

Material i metoda Badania przeprowadzono wśród 572 studentek Uniwersytetu Rzeszowskiego i Politechniki Rzeszowskiej. Dobór do próby był celowy. W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego oraz krytyczną analizę piśmiennictwa. Wyniki badań poddano analizie statystycznej. Weryfikacji różnic między zmiennymi dokonano przy użyciu testu niezależności χ^2 (Chi-kwadrat), testu V Kramera, T_b – Kendalla i T_c – Kendalla. Za poziom istotności przyjęto $p < 0,05$.

Wyniki. Połowa respondentek (54,7%) posiada średni poziom wiedzy z zakresu profilaktyki raka sutka, a 64,9% badanych kobiet charakteryzuje się niskim poziomem wskaźnika podejmowanych zachowań zdrowotnych w tym zakresie. Niestety, co druga z badanych studentek (50,9%) charakteryzuje się niskim poziomem wskaźnika poprawności wykonywania samobadania piersi. Medyczny profil studiów istotnie warunkuje zarówno wyższy poziom wiedzy ($p=0,000$; V Kramera=0,52), jak również wskaźnika poprawności wykonywania samobadania piersi ($p=0,000$; V Kramera=0,41) i podejmowanych zachowań zdrowotnych z zakresu profilaktyki raka sutka ($p=0,000$; V Kramera=0,24). Wraz ze wzrostem poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka sutka istotnie zwiększa się poziom wskaźnika zachowań zdrowotnych w tym zakresie ($p=0,000$, Tau- b Kendalla=0,20) oraz poziom wskaźnika poprawności wykonywania samobadania piersi ($p=0,000$; Tau-b Kendalla=0,30) przez ankietowane kobiety.

Wnioski. Studentki rzeszowskich uczelni, szczególnie z niemedycznych profili studiów, wykazują znaczny deficyt wiedzy z zakresu profilaktyki raka sutka, co istotnie przekłada się na ograniczone podejmowanie zachowań zdrowotnych w tym zakresie, jak również niepoprawne wykonywanie samobadania piersi.

Słowa kluczowe: rak sutka, profilaktyka, studenci, wiedza, zachowania zdrowotne, samobadanie piersi

MIEJSCOWE INTERWENCJE W OBRĘBIE ZAKAŻONEJ RANY OWRZODZENIOWEJ PODUDZIA W TRAKCIE LECZENIA SZPICZAKA MNOGIEGO – STUDIUM PRZYPADKU

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

² Szpital Specjalistyczny Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny w Brzozowie

³ Uniwersytet Rzeszowski, Studenckie Koło Naukowe Opieki nad Osobami Starszymi

Wstęp. Leczenie zakażonych owrzodzeń jest złożonym problemem klinicznym, które wymaga wykwalifikowanych zespołów interdyscyplinarnych w procesie leczenia i profesjonalnej opieki. Zmniejszona odporność w trakcie leczenia onkologicznego powoduje zwiększone ryzyko infekcji i wystąpienia niekorzystnych objawów mogących doprowadzić do ogólnoustrojowej infekcji.

Cel. Celem pracy była ocena skuteczności miejscowego leczenia zakażonej rany przewlekłej podudzia trakcie współistniejącym szpiczaku

Materiał i metoda. W pracy zastosowano metodę Case-Study.

Wyniki. Podmiotem badań była 79 letnia kobieta ze szpiczakiem mnogim z współistniejącym owrzodzeniem mieszanym podudzia lewego. Proces leczenia rany rozpoczęto na oddziale i kontynuowano w warunkach opieki domowej. Dokonano biologicznego oczyszczenia rany z wykorzystaniem larw *Lucilia*. W posiewie mikrobiologicznym wyizolowano *Pseudomonasaeruginosa* wrażliwego na Amikacynę i Meropenem. Stan pacjentki uniemożliwiał antybiotykoterapię ogólnoustrojową, ze względu na oporność bakterii eksperymentalnie zastosowano antybiotykoterapię miejscową w dawce przeliczeniowej. Amikacynę w dawce 25mg/cm² aplikowano na opatrunku PermaFoam oraz prowadzono jednocześnie kompresjoterapię. Po zastosowaniu terapii zaobserwowano znaczną poprawę, w ponownym wymazie mikrobiologicznym nie wyizolowano szczepu bakterii. Rana została wyleczona.

Wnioski. Miejscowe stosowanie antybiotyku doprowadziło do eradykacji bakterii. Prowadzone działania doprowadziły do wyleczenia rany pomimo leczenia onkologicznego.

Słowa kluczowe: larwy *Lucilia*, antybiotykoterapia, owrzodzenie, rana przewlekła

USE OF THE KING MODEL IN CARING FOR A PATIENT WITH CARDIAC ARRHYTHMIA

¹Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Social Sciences, South Bohemia University, České Budějovice

Introduction. Based on the qualitative research was found out that the most significant symptom of arrhythmia is fast or irregular heartbeat, usually causing faintness, anxiety and uneasiness. The patients with arrhythmia are mostly limited during physical activities.

Aim. The aim of the presented thesis is to map the influence of heart arrhythmia on patients' lives and the possibility of using the conceptual model by Imogen King into the nursing care at the patient with arrhythmia.

Material and Methods. Qualitative research.

Results. As emerged from the responses of the respondents, the most negatively perceived symptom of arrhythmia is palpitation which causes anxiety, uneasiness and leads to sleeping disorders and lower physical activity. In contrast to the restrictions that have to be taken up in connection with the heart arrhythmia are only temporary and do not influence interpersonal and social relationships.

Conclusions. The thesis brings a complex view of the problematics of the life quality of patients suffering from arrhythmia when this is not only a medical problem but it also influences patient's mental and social well-being. The very important element which influences the successful cooperation of the arrhythmia patient and the doctor is the nurse who thanks to the emphatic attitude helps to build the faith in the good results of the medication – recovery and keeping the life quality. Using the conceptual framework in nursing, specifically during the treatment of arrhythmia patients helps to provide individualized nursing care and achieving improvement of the quality of the care provided and also the patient's satisfaction.

Keywords: Nurse, King model, patient, arrhythmia

METODY AKTYWIZACJI JAKO DZIAŁANIA POPRAWIAJĄCE JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Demograficzne starzenie się ludności Europy i niektórych wysoko rozwiniętych krajów świata jest procesem o charakterze globalnym. Prognozuje się że tendencja ta jeszcze się nasili, doprowadzając do istotnych przeobrażeń w proporcjach pomiędzy osobami starszymi i młodymi. Działaniem priorytetowym staje się utrzymanie jak najlepszej kondycji osób starszych. Wszelkie formy aktywności mogą dostarczyć wiele radości, wzbogacić zdrowie, poprawić samopoczucie oraz jakość życia. To właśnie przez aktywność człowiek w podeszłym wieku podeszłym W może wzmacniać sens życia, a także zmieniać jakość życia. Ważne jest utrwalanie i ciągle pobudzanie do aktywności, aby zachować sprawność działania. Seniorzy, świadomi korzystnych skutków własnej aktywności, chętniej podejmują pracę nad sobą, aby jak najdłużej zachować dobrą kondycję fizyczną i psychiczną. Aktywność fizyczna jest istotnym elementem życia człowieka, odgrywa ważną rolę w podtrzymywaniu zdrowia i sprawności, a przejawia się między innymi w wykonywaniu czynności samoobsługowych. Dla mieszkańców DPS najczęściej aktywność to działania zmierzające do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i zapewnienia wolnego czasu.

Cel. Analiza i ocena form aktywności i aktywizacji seniorów.

Materiał i metoda. Zastosowano sondaż diagnostyczny jako metoda badawcza z wykorzystaniem kwestionariusza wywiadu Technika badawcza: Technika ankietowa Narzędzia badawcze: Autorski Kwestionariusz Wywiadu oraz narzędzia standaryzowane: MMSE - Krótka Skala Oceny Stanu Umysłowego, Mini-MentalStateExamination SWLS - Skala Satysfakcji z Życia, Satisfaction of Life Scale AIS, Skala Akceptacji Choroby, AbbreviatedInjuryScale ADL, Skala oceny podstawowych czynności życia codziennego, Activities of DailyLiving IPAQ, Międzynarodowy Kwestionariusz Aktywności Fizycznej, International Physical Activity Questionnaire WHOQOL – BREF, Skrócona Wersja Ankiety Oceniającej Jakość Życia, The World Health Organization Quality Of Life

Wyniki. Badania prowadzono w miesiącach luty – marzec 2019 roku, w DPS w Łąncucie i Rzeszowie, jako badania wstępne. Grupa badanych liczyła 50 osób, Stan funkcjonalny badanych oceniono na podstawie skali ADL, większość badanych (72,5%) stanowiły osoby, którym nie sprawiało trudności sprawne wykonywanie podstawowych codziennych czynności. Preferowanymi formami aktywności był krótki spacer (90%) oraz gimnastyka poranna (86%), zajęcia manualne (64%), w tym bibułkarstwo (48%), Nie cieszył się zainteresowaniem taniec, długi spacer oraz zajęcia na basenie (100,0%). Ponad połowa badanych wskazywała na niską satysfakcję z życia (uzyskało ją 66,3% osób), która była powodem niepodejmowania aktywności, stąd badani najwięcej czasu spędzają w łóżku, leżąc i oglądając TV, 60 % badanych nie podejmowało żadnych form aktywizacji, wśród najczęściej wskazywanych przyczyn braku aktywności podawali brak chęci

Wnioski. Seniorzy dostrzegają konieczność aktywności jako czynnika poprawiającego zdrowie, zwiększającego samodzielność oraz poprawiającego jakość życia Seniorzy chętnie włączają się w oferowane formy terapii zajęciowej, preferując zajęcia manualne, aczkolwiek 70% nie chce podejmować żadnych form aktywności stad warto rozważyć uatrakcyjnienie zajęć aktywizujących.

Słowa kluczowe: aktywność, aktywizacja, senior, terapia zajęciowa

ACTIVATION METHODS AS ACTIONS TO IMPROVE THE QUALITY OF LIFE OF RESIDENTS OF NURSING HOME

¹Institute of Nursing and Health Sciences, University of Rzeszów

Introduction. The demographic aging of Europe's population and some highly developed countries in the world is a global process. It is predicted that this trend will intensify further, leading to significant transformations in people between the elderly and young people. Priority is given to maintaining the best condition of older people. All activities can provide a lot of joy, enrich health, improve well-being, make a man more confident and improve the quality of life. It is through activity that the old man can strengthen the sense of life and contentment and change the quality of life. Every type of activity that an older person undertakes is undertaken to satisfy a particular need or realization of interests. It's important to perpetuating and constantly stimulate activity to remain willing to act. Seniors aware of the beneficial effects of their own activities are more willing to work on themselves to maintain good physical and mental condition as long as possible. Many people realize that the longer they work on themselves, the later they will start feel the adverse effects of old age. Physical activity is an essential element of human life. Plays an important role in maintaining health and fitness and is manifested, inter alia, in the performance of household activities. For the residents of DPS, the most common activity is activities aimed at satisfying basic life needs and ensuring free time.

Aim. Analysis and evaluation of forms of activity and activation of seniors

Material and Methods. A diagnostic survey was used as a research method. Research technique: Survey Technique. Research tools: Author's Interview Questionnaire and Standardized tools: MMSE, SWLS, AIS, ADL, IPAQ, WHOQOL – BREF

Results. Research was conducted in February – March 2019, at the DPS in Łańcut and Rzeszów, as preliminary research. The group of respondents consisted of 50 people, including 13 men and 27 women. The functional status of the subjects was assessed on the basis of the ADL scale, the majority of respondents (72,5%) were people who did not have difficulty in performing basic everyday activities. The preferred forms of activity were a short walk (90%) and morning gymnastic (86%), manual classes (64%), including paper tissue (48%). There was no interest in dancing, long walks and activities at the pool. Over half of the respondents indicated low life satisfaction (66.3% of people received it) which was the reason for not taking up activities, hence the respondents spend most of their time in bed, lying and watching TV. No interest in dancing, long walks and activities at the pool (100.0%)) 60 % The respondents did not take any form of activation, they indicated the lack of willingness among the most frequently indicated reasons for inactivity.

Conclusions. Seniors perceive the necessity of activity as a factor improving health, increasing independence and improving quality of life. Seniors willingly join in the forms of occupational therapy offered, preferring manual actions, although 70% do not want to take any form of activity, hence it is worth considering making more active activating activities

Keywords: activity, activation, senior, occupational therapy

JAKOŚĆ ŻYCIA RODZICÓW DZIECI PRZEWLEKLE CHORYCH Z ROZPOZNANYM MÓZGOWYM PORAZIENIEM DZIECIĘCYM LUB AUTYZMEM

¹Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski,

²Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Wstęp. Opieka nad dzieckiem z chorobą przewlekłą, często ze współistniejącą niepełnosprawnością, przekracza poza normalne rodzicielstwo ze względu na duże wymagania i potrzeby chorego dziecka. Nieuleczalność choroby, ciągła walka o życie i zdrowie chorego dziecka, znacząco wpływają na obniżenie jakości życia wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim rodziców.

Cel. Celem pracy była ocena subiektywnej jakości życia rodziców dzieci przewlekle chorych z rozpoznany m mózgowym porażeniem dziecięcym lub autyzmem.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono w okresie od września 2015 roku do grudnia 2017 roku. Do badań właściwych wybrano 713 rodziców dzieci przewlekle chorych z mózgowym porażeniem dziecięcym lub autyzmem. Jakość życia zbadano za pomocą Kwestionariusza Oceny Jakości Życia SF-36, natomiast Autorski Kwestionariusz Ankiety posłużył do uzyskania wybranych informacji socjodemograficznych, klinicznych oraz do oceny własnego stanu zdrowia

Wyniki. Badania własne wykazały, że jakość życia w badanej grupie była na poziomie średnim (42,3%). Niższy poziom ograniczeń wykazano w wymiarze samopoczucia, bólu i witalności, natomiast najwyższy poziom ograniczeń zaobserwowano w wymiarze zdrowia fizycznego i psychicznego oraz funkcjonowania fizycznego. Kobiety posiadały obniżoną jakość życia w domenie funkcjonowania społecznego, bólu, samopoczucia oraz witalności ($9,35 \pm 2,97$). Również ogólna jakość życia kobiet była obniżona ($75,27 \pm 28,49$), co przekładało się na wymiar zdrowia psychicznego. Wraz z wiekiem rodziców obniżała się jakość życia we wszystkich wymiarach, oprócz samopoczucia. Wyniki badań własnych wykazały, że wyższy poziom wykształcenia warunkował lepszą jakość życia w ramach funkcjonowania fizycznego, problemów fizycznych oraz bólu. Zmienne takie jak: aktywność zawodowa i sytuacja mieszkaniowa nie wpływały na poziom jakości życia badanych rodziców.

Wnioski. W badanej grupie rodziców dzieci przewlekle chorych jakość życia była na poziomie średnim. Odnotowano niższy poziom ograniczeń w domenie samopoczucia, bólu i witalności, zaś najwyższe ograniczenia wskazano w domenie zdrowia fizycznego i psychicznego. Zmienne takie jak: płeć, wiek, wykształcenie i warunku lokalowe były kluczowym czynnikiem wpływającym na wyższy poziom jakości życia.

Słowa kluczowe: jakość życia, rodzice, mózgowy porażenie dziecięce, autyzm, choroba przewlekła

RISKS IN PLANNING TRAINING FOR STUDENTS IN THE BACHELOR STUDY PROGRAM NURSING

¹ Faculty of Health Study, Jan E. Purkyne JEP, Usti nad Labem

Introduction. There are lot of risks while planning the professional experience. The project is realised by our faculty and Masarykovounemocnici in Ústínad Labem. This project includes identification, analysis and management of risks while planning the professional experience for bachelor degree in nursing.

Aim. The main goal is identification and analysis of risks while planning student's professional experience.

Material and Methods. There were 60 students, 60 mentors and 4 academic workers included in the pilot project. Failure Mode and Effect Analysis (FMEA, Analytical method) and DELPHI method was used for quantitative analysis of risks. Risks were rated by the importance of the risk, frequency, probability of the creation of risks. The areas, that can cause unwanted incident, were fixed. Students and mentors took part of the project for 2 or 3 years.

Results. We identified 7 areas, where is the risk of unwanted incident higher. In these areas were 13 risks identified: 4 in the zone of high risk, 4 in the zone of mid zone and 5 in the zone of low risk. The possibility of risk was the highest in the first year of studies.

Conclusions. Risks, that were identified are taken into account while planning the professional experience. We made methodology of planning the professional experience including the documents, that lead the professional experience.

Keywords: Risk, professional practice, mentor

PROFESSIONAL TERMINOLOGY IN PREGRADUAL EDUCATION OF HEALTHCARE PROFESSIONALS

¹ Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra ošetrovateľstva

² Prešovská Univerzita v Prešov, Filozofická fakulta, Katedra stredo európskych štúdií

Introduction. The integration of our terminology in international reference network is not possible without national medical terminology.

Aim. The project aims at preparing modern lexicographical manuals of Latin-Slovak-Polish anatomical terminology - two parts focusing on particular human organ-functional systems.

Material and Methods. The specific areas of organ-functional human systems were defined within the research methodology. It is important to identify the problems associated with anatomical terminology, their scientific research and the design of concrete procedures, materialized in the form of a collective monograph.

Results. The manuals will be a tool for the completion of the structure and content of the core subjects of these programs, for improving their quality and for their innovation. The manuals will represent the unique publications with regard to the languages as well as the issues dealt with. Their uniqueness will also consist in the applied methodology and in their modern and innovative processing. The publications they will provide the revised and redesigned set of anatomical names with a view to their stabilization and consolidation.

Conclusions. The integration of our terminology in international reference network is not possible without national medical terminology.

Keywords: Terminology, Dictionaire, Lexicographical manuals, Study programmes

COMPREHENSIVE PREVENTION AND INTERDISCIPLINARY CARE IN INDIVIDUALS WITH STROKE

¹ University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Faculty of Health and Social Sciences, Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care

² Hospital Ceske Budejovice, a.s., Departement of Neurology

Introduction. Although recent efforts have been made to optimize the care of patients with stroke, it is less than a third of patients who fully recover from the condition. Most stroke patients require neurorehabilitation care. Rehabilitation of stroke patients should be seen as a long-term process that continually adapts to the evolving clinical picture, which also continually responds to individual patient needs. This process must include all components of comprehensive rehabilitation - medical, social, pedagogical and occupational rehabilitation. The rehabilitation process is implemented by a multidisciplinary team whose aim is to improve the quality of life of the patient, minimizing dependence and maximizing social integration.

Aim. The main objective of the grant project will be to evaluate the quality of life and its aspects in patients with stroke. It will be a combined qualitatively quantitative form of the research that will provide a comprehensive view of the issue of stroke patients.

Material and Methods. In the first phase of the grant project, a quantitative sociological survey will be carried out with the aim of monitoring health literacy in relation to stroke among the general public. The second part describes the quality of life and other aspects related to patients who have had stroke. To assess the quality of life, a battery of standardized questionnaires will be used: Quality of Life (SF 36), Cognitive Assessment (Mini Mental State Exam, MMSE), Rankine Stroke Impact Scale, Beck's Depression Rating Scale. In addition, nurses in community care (home care agencies) will be approached to address the reality. A non-standardized questionnaire will be distributed to these nurses to describe the competences, barriers, and options for aftercare of the affected stroke in community care. The third part will be based on the key findings of the first and second parts. It will be an experimental approach with the use of action research, resulting in a changed reality. The purpose will be to provide non-pharmacological interventions in field care (home care agencies, home environment) in patients after stroke.

Results. Based on the results of the first, second and third part, a proposal - algorithm of competencies of non-medical professions in community care for patients with stroke will be created. These competencies will be discussed in health insurance companies with a proposal for inclusion in the list of services for home nursing care and will be proposed to the Ministry of Health of the Czech Republic to discuss the extension of competencies of non-medical health care workers in the care of patients with stroke.

Conclusions. Supported by Ministry of Health of the Czech Republic, grant nr. NV19-09-00199. All rights reserved

Keywords: stroke, prevention, quality of life

NURSES' KNOWLEDGE IN THE FIELD OF PHARMACOLOGY

¹ Institute of Nursing, Midwifery and Emergency Care, Faculty of Health and Social Sciences, University of South Bohemia in Ceske Budejovice

² Department of Social and Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Charles University, in Hradec Kralove,

Introduction. Prescription of medication by the nurses is very different in different countries of the world. While in some countries, the nurses can administer medication without preceding indication by the physician, the current Czech legislation does not allow it. However, we know from facts that in countries where the nurse does not have the competence to prescribe medication, nurses often administer medicines independently beyond the scope of their competences. The nurses' knowledge and skills from pharmacology comply with the competences specified by the current legislation, i.e. the nurses should know the basic information on the administered medicines, including the main pharmacological effect, usual dosage, frequency and method of administration, required effect, contraindication, potential undesirable effects and potential interactions with other medicines.

Aim. One of partial goals of the “Analysis of factors influencing the risk of falls - possibilities of involvement of nurses and pharmacists in minimization of the risk“ research project consisted in assessing the nurses' knowledge in the field of pharmacology.

Material and Methods. The study was implemented in form of quantitative research, based on sociological inquiry, in 1202 nurses, by the technique of standardized controlled interview of the interviewer with the respondent. The SASD program, version 1.4.10 was used for the data analysis. The selection set was structured in order to correspond to the structure of the basic set from the perspective of regions and ages. The above stated features were defined as representative features.

Results. More than 2/3 (67.6%) state correctly that oral ordination of medication by the physician is carried out only in exceptional, well justifiable cases, in standardized procedure. 61.1% nurses state correctly that additionally to the resort safety goals, the group of risk medication includes injection KCL solutions with concentration 7.45% and higher, insulins and undiluted heparins. The nurses' knowledge in this field is significantly influenced by the type of health-care facility and by whether the nurse has or has not specialization education. As for the method of preserving medication in a cold place, only 10.0% nurses marked the correct answer, stating that the medication should be preserved at temperatures between 8° - 15°C. Almost 2/3 nurses mistakenly believe that the correct temperatures are 2° - 8°C.

Conclusions. The acquired data suggest that nurses have some drawbacks in the field of pharmacology. The nurses often do not realize that lack of knowledge and mistakes affecting all activities related to handling of medication may lead to medication errors. The results show that it is desirable to complement and consolidate the pharmacological knowledge also during professional practice, as administration of medication ranks among the daily activities of the nurses and should be carried out so that medication errors are avoided.

Keywords: medication, nurses, knowledge, skills, medication error

DOLEGLIWOŚCI BÓLOWE KRĘGOSŁUPA WŚRÓD PIEŁĘGNIAREK PRACUJĄCYCH W ZAMKNIĘTYCH JEDNOSTKACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wprowadzenie. Ze względu na przeciążenia układu ruchu związane z specyfiką pracy zawodowej oraz prowadzonym stylem życia, zespoły bólowe kręgosłupa występują bardzo często u pielęgniarek.

Cel. Ocena występowania zespołów bólowych kręgosłupa u pielęgniarek pracujących w oddziałach szpitalnych.

Materiały i metody. Badania przeprowadzono w 2017 roku na grupie 110 pielęgniarek zatrudnionych w szpitalach województwa podkarpackiego na oddziałach „ciężkich” (wewnętrzny, neurologia, intensywne terapia) oraz „lekkich” (dermatologia, okulistyka, alergologia). Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety oraz kwestionariusz Oswestry. W analizie statystycznej przyjęto poziom istotności $p < 0,05$.

Wyniki. Średnia wieku badanych wynosiła 36,4 lat a średni czas pracy w zawodzie 12,4 lat. 65,5% personelu deklarowało pracę w systemie dwuzmianowym. Wieś, jako miejsce zamieszkania wskazało 42,7% badanych. Na oddziałach o charakterze „lekkim” zatrudnionych było 53,6% pielęgniarek zaś „ciężkich” 46,4%. Nie uprawiało aktywności fizycznej 44,5% badanych. Najczęstszą formą rekreacji był wypoczynek bierny przed telewizorem, komputerem. W skali 0-10 pkt średnie nasilenie dolegliwości bólowych wynosiło 3,24 pkt. Ból najczęściej zlokalizowany był w odcinku lędźwiowym kręgosłupa. W ocenie wpływu dolegliwości bólowych kręgosłupa na życie codzienne średni wynik skali Oswestry był równy 9,25% (SD=7,99). Wyniki wahały się od 0% do 42%. Brak niepełnosprawności stwierdzono w grupie 56,4% pielęgniarek. W ocenie pielęgniarek głównymi czynnikami powodującymi dolegliwości bólowe w obrębie kręgosłupa były: ukończenie 36 roku życia, zamieszkanie na wsi, system pracy dwuzmianowy, staż pracy wynoszący 11- 20 lat, brak aktywności fizycznej. Wśród czynników środowiskowych pielęgniarki wskazywały: presja czasu, trudności w przenoszeniu pacjentów oraz wykonywanie czynności w pozycji wymuszonej i pochylonej. Nie stwierdzono, by wartości wskaźnika BMI istotnie różnicowały niepełnosprawność z powodu bólu kręgosłupa wśród badanych pielęgniarek.

Wnioski. Dysfunkcje układu ruchu, zespoły bólowe kręgosłupa są powszechnym problemem występującym wśród czynnych zawodowo pielęgniarek. Dolegliwości bólowe występują częściej u pielęgniarek, ze stażem pracy dłuższym niż 10 lat pracujących w systemie dwuzmianowym na oddziałach „ciężkich”

Słowa kluczowe: pielęgniarka, zespół bólowy kręgosłupa, oddział szpitalny

SPINE PAIN DISEASES AMONG NURSES WORKING IN CLOSED HEALTH CARE UNITS

¹University of Rzeszów, Medical Faculty, Institute of Nursing and Health Sciences

Introduction. The specifics of professional work and lifestyle cause an overload of human movement system and lead to spinal pain syndrome.

Aim. Assessment of the frequency of the occurrence of spinal pain syndrome in nurses working in hospital wards.

Material and Methods . The research was conducted in 2017, on a group of 110 nurses working in hospitals of Podkarpackie Voivodship. They were working in a 'difficult' wards (medical ward, neurological department, intensive care unit) and 'easy' wards (dermatology, ophthalmic, allergological). The Research tools included original questionnaire and Oswestry questionnaire. The analysis assumed the level of significance $p < 0,05$.

Results. The average age of the respondents is 36,4 and the average working time in the profession is 12,4 years. 65,5% of medical staff declared working in two-shift system. 42,7% of respondents indicated the village as a place of residence. Moreover, 53,6% and 46,4% of nurses were employed in a 'difficult' and 'easy' hospital wards respectively. 44,5% of people were not physically active. The most common form of activity was passive leisure in front of television or computer. On a scale of 0-10 points, the average intensity of pain was 3,24 points. The pain was most often located in the lumbar segment of the spine. Taking into consideration the impact of spine pains on daily life, the average result of the Oswestry scale was equal to 9,25% (SD=7,99). The results oscillated between 0% and 42%. Additionally, no disabilities were found in 56,4% of respondents. The main causes of the spinal pains were: age, living in the countryside, two-shift working system, seniority of 11-20 years, lack of physical activity. Environmental factors such as time pressure, difficulties with transferring patients and performing activities in a forced or inclined position also contribute to the spine problems. There was no evidence that BMI values would significantly differentiate disabilities caused by spinal pains among the examined nurses.

Conclusions. The dysfunction of locomotor system and the spinal pain syndroms are the most common problems among active nurses. These syndroms occur more frequently in nurses working more than 10 years in two-shift work system on 'difficult' ward units.

Keywords: nurse, back pain syndrome, hospital ward

THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The work of the Student Scientific Society (SSS) in medical universities is part of the educational process and serves as the most important criterion for evaluating the activities of the departmental collectives. Yes, we do not prepare future scientists, we prepare nurses who are proficient in scientific methodology and are capable of clinical thinking: making correct and syndromic diagnoses capable of organizing the treatment process and the ability to analyze the results of treatment.

Aim. To determine the place of the student scientific community in the training of nurses.

Material and Methods an analysis of the work of the student scientific society for a three-year period was carried out: by the number of participants, meetings held, reports, participation in conferences and symposia, the number of awards received.

Results. The total number of students of the Zhytomyr Medical Institute who visited the student scientific community was 38 for the period of 2016–17 academic years, and 158 students in the academic years 2018–19. In 2016–17 academic years, 6 meetings were held, at which 6 reports were heard, and in 2018–19 academic years, 8 meetings and three scientific and practical conferences were held and 18 reports were heard. Testing of students' research works in 2016–17 academic years was carried out by 8 students and received 3 diplomas, in 2018–19 academic years 24 students were conducted at international conferences and received 13 diplomas.

Conclusions. SSS in a medical educational institution is a form of upbringing, education, training, allowing more individual, taking into account his interests, to approach the student. The result of the study of literature by students, in preparation for speeches, is the development of international scientific and practical potential in various fields of medicine. Search, research work of the student can be the beginning of scientific activity.

Keywords: nurses, education

INDYWIDUALIZACJA I KOMPLEKSOWOŚĆ OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ NAD PACJENTEM LECZONYM CHIRURGICZNIE Z POWODU ZESPOŁU STOPY CUKRZYCOWEJ

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Zespół stopy cukrzycowej (ZSC) to jedno z najpoważniejszych powikłań przewlekłych cukrzycy. ZSC jest definiowane jako obecność owrzodzenia, uszkodzeń tkanek stopy oraz infekcji. W leczeniu stosuje się metody miejscowe oraz ogólnoustrojowe. W zaawansowanym stopniu rozwoju ZSC wykorzystuje się leczenie operacyjne w postaci amputacji. Pacjent z cukrzycą typu 2 po amputacji dwóch palców stopy wymaga całościowej i adekwatnej do stanu zdrowia opieki pielęgniarskiej sprawowanej w warunkach oddziału chirurgicznego.

Cel pracy. Celem pracy jest ukazanie indywidualizowanej i kompleksowej opieki pielęgniarskiej realizowanej na rzecz pacjenta z cukrzycą typu 2, leczonego chirurgicznie z powodu zespołu stopy cukrzycowej w oddziale chirurgii ogólnej.

Material i metoda. W pracy zastosowano metodę studium indywidualnego przypadku 52 letniego pacjenta z ZSC. W pracy zastosowano techniki badawcze: wywiadu, obserwacji, analizy dokumentacji oraz pomiarów parametrów. W celu gromadzenia informacji wykorzystano narzędzia badawcze: Kwestionariusz wywiadu pielęgniarskiego opracowany na podstawie Karty Wywiadu Pielęgniarskiego znajdującego się w załączniku nr 1 do Rekomendacji Rady ds. e zdrowia w Pielęgniarstwie przy CSIOZ z dnia 11.09.2013r., Kartę oceny stanu pacjenta (załączniku nr 2), Kwestionariusz Samooceny stanu zdrowia oraz skale: ADL, Barthel, VAS, Baxtera, PEDIS, Wagnera i Douglas. Badaniem objęto mężczyznę z cukrzycą typu 2. oraz ZSC. W przeszłości dokonano u pacjenta amputacji lewej kończyny dolnej na poziomie uda. W trakcie hospitalizacji pacjent został poddany zabiegowi amputacji dwóch palców stopy prawej oraz nacięcia ropnia z powodu powstałego zakażenia rany. Pacjent był jednocześnie diagnozowany z powodu bólu i ograniczenia ruchomości stawów barkowych.

Wyniki. W konsekwencji zgromadzonych danych określono 13 diagnoz pielęgniarskich. Głównymi wyodrębnionymi problemami była zakażona rana stopy prawej, ból stawów barkowych i wynikająca z niego bezsenność, ograniczenia w zakresie samoobsługi oraz brak wiedzy w zakresie profilaktyki stopy cukrzycowej i naciśnienia tętniczego. U pacjenta występowała również otyłość wynikająca z nieprawidłowych nawyków żywieniowych. U podmiotu opieki występowało ryzyko: hipo- i hiperglikemii, powstania urazów stopy, wystąpienia zakażenia z powodu założonego wkłucia dożylnego, powstania powikłań wynikających z ograniczonej aktywności fizycznej. W opiece nad pacjentem dominowały zadania opiekuńcze, terapeutyczne i profilaktyczne. Najwięcej interwencji zostało wykonanych w zakresie opieki nad owrzodzeniem, pomocy w zakresie czynności samoobsługowych oraz profilaktyki zakażeń wynikających z założonego wkłucia dożylnego.

Wnioski. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej w warunkach oddziału chirurgicznego koncentruje się na rzetelnym rozpoznaniu swoistych problemów pacjenta w celu stworzenia kompleksowego planu działania, które uwzględnia szerokie spektrum realizacji funkcji zawodowych pielęgniarki.

Słowa kluczowe: opieka pielęgniarska, indywidualizacja opieki, kompleksowość opieki, zespół stopy cukrzycowej, amputacja stopy cukrzycowej, funkcje zawodowe pielęgniarki

HIERARCHIA INTERWENCJI OPIEKUŃCZYCH I TERAPEUTYCZNYCH W OPIECE NAD PACJENTEM PO ZABIEGU PRZEZSKÓRNEJ ANGIOPLASTYKI WIĘNCOWEJ

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Ze względu na światową skalę problemu, jakim obecnie są choroby układu krążenia, konieczne jest stałe doskonalenie inwazyjnych metod ich leczenia. W przypadku zawału mięśnia sercowego, pierwszym wyborem jest wykonanie zabiegu przezskórnej angioplastyki wieńcowej, poprzedzonej koronarografią. Przebycie zawału mięśnia sercowego oraz zabiegu PCI jest ogromnym obciążeniem dla organizmu pacjenta, stąd w okresie pozabiegowym, jak również podczas całej rekonwalescencji, wymaga on stałego nadzoru i profesjonalnej opieki, jaką jest opieka pielęgniarska.

Cel. Celem pracy jest ukazanie hierarchii interwencji opiekuńczych i terapeutycznych realizowanych przez pielęgniarkę w opiece nad pacjentem po zabiegu przezskórnej angioplastyki wieńcowej.

Material i metoda. W pracy zastosowano metodę studium indywidualnego przypadku oraz techniki badawcze tj. wywiad, obserwacja, pomiar i analiza dokumentacji medycznej. W badaniu wykorzystano narzędzia badawcze w postaci: Karty Wywiadu Pielęgniarskiego oraz Karty Oceny Stanu Pacjenta, a także skal standaryzowanych: Skali Oceny Bólu Laitinena, Kwestionariusza Samooceny Stanu Zdrowia, Skali Baxtera, Skali ADL oraz Skali Nasilenia Bezsenności. Badaniem objęto pacjenta, w wieku 70 lat, z rozpoznaniem ostrego zawału mięśnia sercowego STEMI, powikłanego blokiem przedsionkowo – komorowym. U pacjenta wykonano zabieg przezskórnej angioplastyki wieńcowej gałęzi przedniej zstępującej z założeniem stenów naczyniowych oraz przygotowano do założenia rozrusznika serca.

Wyniki. Badanie oparto o diagnozy stanu pacjenta. Rozpoznano ograniczoną zdolność do samoopieki i samopielęgnacji, dolegliwości ze strony układu oddechowego i pokarmowego oraz ryzyko wystąpienia szeregu powikłań. Problemy pielęgnacyjne pacjenta wiązały się również z zaburzeniami snu, zmęczeniem, obniżonym nastrojem oraz deficytem wiedzy. W celu rozwiązania występujących problemów i niedopuszczenia do wystąpienia powikłań, w ramach realizacji indywidualnego planu opieki pielęgniarskiej - wykonano: 212 interwencji opiekuńczych i 175 terapeutycznych. W poszczególne dni obserwacji łączna liczba działań opiekuńczych była względnie stała, niewielkim zmianom natomiast ulegała liczba działań terapeutycznych.

Wnioski. Zakres zadań opiekuńczych wykonywanych przez pielęgniarkę jest uzależniony od stanu pacjenta i występujących powikłań. Do najważniejszych zadań terapeutycznych pielęgniarki należy wykonywanie zleceń lekarskich oraz monitorowanie i obserwacja stanu pacjenta. W trakcie całego okresu hospitalizacji niezmienna pozostaje hierarchia działań terapeutycznych i opiekuńczych, wykonywanych na rzecz pacjenta po zabiegu PCI.

Słowa kluczowe: przezskórna angioplastyka wieńcowa (PCI), funkcje zawodowe pielęgniarki, opieka pielęgniarska po zawale mięśnia sercowego

BIOFEEDBACK THERAPY FOR MEDICAL STUDENTS WITH DECREASED STRESS TOLERANCE

¹ Riga Medical College of the University of Latvia

Introduction. Medical students face stressful work environments, resulting in high rates of psychological distress. Improvement of stress tolerance through non-medical methods might serve to protect medical students from functional impairment.

Aim. The aim of study was to determine the efficiency of Biofeedback (BFB) method on cognitive function in medical students with decreased academic achievements and stress tolerance (ST).

Material and Methods. Nineteen students (female, average age 21.5) with decreased ST and academic achievements were tested (Group B). Twenty age and gender matched students were used as a control group (group A). ST was detected using Vienna test system Determination test (Schuffried, Austria). Baroreflex sensitivity (BRS) was evaluated with Task Force Monitor device (Medizintechnik, Austria). Biofeedback X-pert device was used for training. Blood volume pulse amplitude and skin temperature trainings were used with the aim to decrease sympathetic activity. Average training period 8 weeks, two times weekly. Cognitive function, BRS and ST were tested before and after BFB.

Results. Significantly decreased BRS, decreased ST and attention to simple and complicated tasks were detected in group B comparison with group A before BFB therapy. Attention to simple and complicated tasks increased significantly, BRS and ST and academic achievements had tendency to increase.

Conclusions. It was concluded that training model with BFB would be useful for re-establishment of sympatho-vagal balance and improvement of cognitive function in nurse students with decreased ST Blood volume pulse amplitude training was found as the most useful. As follows, Academic achievements slightly improve. Knowledge about the use of non-medical methods in would be useful in nursing.

Keywords: stress tolerance, biofeedback, students

ROLA I ZADANIA PIEŁĘGNIARKI W OPIECE NAD PACJENTEM Z ZESPOŁEM STOPY CUKRZYCOWEJ W ŚRODOWISKU DOMOWYM

¹ Instytut Ochrony Zdrowia Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna Jarosław,

Wstęp. Cukrzyca to choroba cywilizacyjna XXI wieku, która źle wyrównana prowadzi do rozwoju powikłań; — wśród nich za jedno z najpoważniejszych uważa się zespół stopy cukrzycowej, ponieważ w krótkim czasie może doprowadzić do ciężkiego inwalidztwa. Owrzodzenia stóp u chorych na cukrzycę stanowią istotny czynnik ryzyka amputacji.

Cel. Celem pracy jest przedstawienie profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej w środowisku domowym.

Materiał i metoda. W pracy zastosowano metodę kazuistyczną (metoda indywidualnego przypadku) oraz następujące techniki badawcze wywiadu, obserwacji i analizy dokumentów osobistych. Posłużono się kwestionariuszem wywiadu i arkuszem obserwacji

Wyniki. U pacjentki rozpoznano następujące problemy pielęgnacyjne: dyskomfort spowodowany przewlekłymi dolegliwościami bólowymi kończyn dolnych, ryzyko zakażenia rany z powodu owrzodzenia, trudności w gojeniu się rany, zaleganie tkanek martwiczych i wysięk z rany na skutek niewłaściwej pielęgnacji i zakażenia rany, ograniczenie wydolności samoobsługowej pacjenta możliwość wystąpienia powikłań wynikających z unieruchomienia. Choroby współistniejące występujące u pacjentki to: nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca, napadowe migotanie przedsionków. Problemy pielęgnacyjne udało się częściowo rozwiązać, dlatego też wymagają kontynuacji zaplanowanych działań

Wnioski. 1. U pacjentki z zespołem stopy cukrzycowej w środowisku domowym wystąpiły problemy pielęgnacyjne: dyskomfort spowodowany przewlekłymi dolegliwościami bólowymi kończyn dolnych, ryzyko zakażenia rany z powodu owrzodzenia, trudności w gojeniu się rany, zaleganie tkanek martwiczych i wysięk z rany na skutek niewłaściwej pielęgnacji i zakażenia rany, ograniczenie wydolności samoobsługowej pacjenta możliwość wystąpienia powikłań wynikających z unieruchomienia. Ponadto pacjentka znajdowała się w grupie ryzyka związanego z amputacją kończyny 2. Rodzajem opieki pielęgniarskiej jakiej wymaga pacjent w środowisku domowym jest okazanie wsparcia i edukacja chorego i jego rodziny 3. Pielęgniarka w środowisku domowym poprzez podejście do pacjenta w sposób indywidualny, potrafi wyłonić problemy pielęgnacyjne i profesjonalnie przeprowadzić odpowiednie działania poprzez regularną zmianę opatrunku i edukację pacjenta i rodziny.

Słowa kluczowe: zespół stopy cukrzycowej, środowisko domowe, opieka, pielęgnowanie

SATYSFAKCJA PACJENTA WYZNACZNIKIEM JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG

¹ Uniwersytet Rzeszowski Wydział Medyczny Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Model wysokiej jakości opieki medycznej polega na wewnętrznym systemie poprawy i zewnętrznej ocenie jakości udzielanych usług. Do oceny jakości świadczeń medycznych w Polsce wykorzystywana jest akredytacja i norma ISO. Zestawienie informacji od świadczeniobiorców pozwala uzyskać obiektywne wyniki, oceniające poziom jakości świadczeń. Badanie satysfakcji pacjenta z opieki wzmacnia jego poczucie własnej wartości, ważności i znaczenia w obrębie całego systemu opieki zdrowotnej.

Cel. Celem badania było poznanie opinii pacjentów klinik/oddziałów na temat poziomu ogólnej satysfakcji z opieki medycznej realizowanej w Szpitalach klinicznych miasta Rzeszowa

Materiał i metoda. Badaniami objęto grupę 585 hospitalizowanych pacjentów Szpitali Klinicznych miasta Rzeszowa. Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem Kwestionariusza PASAT – pakiet PASAT HOSPIT 1. W opracowaniu statystycznym wykorzystano metody statystyki opisowej, średnią arytmetyczną.

Wyniki. Przyjęcie do szpitala i pobyt na izbie przyjęć respondenci ocenili na poziomie dostatecznym (2,97-3,76/5,0). Funkcjonowanie oddziału/kliniki było postrzegane dość dobrze (4,08 - 3,63 /5,0). Wybrane aspekty pracy lekarzy chorzy ocenili pozytywnie (3,98-3,70/5,0). Poziom opieki pielęgniarskiej został oceniony nieco wyżej (4,09-3,94/5,0). Ogólną ocenę pobytu w szpitalu w opinii hospitalizowanych pacjentów należy uznać za wysoką (98% badanych - dobra/bardzo dobra).

Wnioski. Całościowa ocena wybranych aspektów satysfakcji pacjentów z usług medycznych udzielanych w szpitalach była na poziomie zadowalającym - dobrym. Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala wymaga modyfikacji. Zarządzania jakością i monitorowania wskaźników mierzących efektywność ekonomiczną podmiotu leczniczego daje gwarancję usługi na najwyższym poziomie.

Słowa kluczowe: pacjent, personel medyczny, szpital, jakość opieki

WPLYW HOSPITALIZACJI W ODDZIALE REHABILITACYJNYM NA JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW PO UDARZE MÓZGU

¹ Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Instytut Ochrony Zdrowia

Wstęp. Udar mózgu jest chorobą ośrodkowego układu nerwowego i jednym z najtrudniejszych wyzwań dla całego zespołu interdyscyplinarnego w oddziale rehabilitacji. Jest to złożony zespół objawów klinicznych, który charakteryzuje się wysokim odsetkiem zgonów oraz staje się główną przyczyną niepełnosprawności.

Cel. Celem pracy była ocena wpływu hospitalizacji w oddziale rehabilitacyjnym na jakość życia pacjentów po udarze mózgu. Jakość życia determinowana jest przez czynniki społeczno-demograficzne oraz kliniczne, do których zalicza się: wiek, płeć, życie rodzinne, wsparcie społeczne, stan funkcjonalny, choroby współistniejące.

Materiał i metoda. Badaniem objęto 60 osób po udarze mózgu, które po zachorowaniu zostały poddane rehabilitacji w oddziale rehabilitacyjnym. Do przeprowadzenia badania wykorzystano Indeks Jakości Życia Ferrans i Powers a także autorski kwestionariusz ankiety, w którym zebrano dane dotyczące stanu funkcjonalnego oraz emocjonalnego i dane społeczno-demograficzne.

Wyniki. Niepełnosprawność, która powstała w wyniku zachorowania na udar mózgu, wpływa na pogorszenie stanu funkcjonalnego, a przez to jest przyczyną obniżonej jakości życia. Zaburzenia, wynikające z niepełnosprawności i niemożności wykonywania czynności życia codziennego, wpływają negatywnie na funkcjonowanie psycho-społeczne.

Wnioski. Wczesna i kompleksowa opieka medyczna oraz rehabilitacja mogą w znaczny sposób zmniejszyć negatywne skutki udaru mózgu na jakość życia pacjentów. Potrzebne jest do tego zaangażowanie nie tylko pacjenta, ale również rodziny, która ma wpływ na niwelowanie deficytów w funkcjonowaniu chorego.

Słowa kluczowe: udar mózgu, jakość życia, rehabilitacja, satysfakcja życiowa

DOGOTERAPIA JAKO METODA WSPOMAGAJĄCA LECZENIE AUTYZMU WŚRÓD DZIECI

¹ Studenckie Koło Naukowe „Medyk”, Instytut Ochrony Zdrowia, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

Wstęp. Zaburzenia ze spektrum autyzmu jest jednym z poważniejszych wyzwań dla współczesnego świata medycyny. Zaskakująca jest dynamika i niebezpieczna tendencja wzrostowa liczby zachorowań na zaburzenia autystyczne w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Obecnie medycyna nadal nie jest w stanie zupełnie wyleczyć autyzmu. Wielowymiarowa terapia skupia się na zmniejszaniu objawów, poprawy jakości życia oraz nauki przystosowania się do życia w społeczeństwie. Istnieje wiele metod wspierających główne terapie. Jedną z nich jest terapia z udziałem psa. Zyskuje ona na popularności w ostatnich latach zarówno w Polsce jak i na świecie w wspieraniu leczenia autyzmu oraz innych dysfunkcji zdrowia. Terapia ta jest jedyną z dziedzin zooterapii. Jest to metoda, która wzmacnia efektywność rozwoju osobowości, edukacji i rehabilitacji, w której motywatorem jest odpowiednio wyselekcjonowany i wyszkolony pies. Jego obecność pomaga pacjentowi doskonalić sprawność ruchową, stymulować wszystkie zmysły, ćwiczyć koncentrację, okazywać emocje i uczucia związane z kontaktem ze zwierzętami, nauczyć się samodzielności a także pomóc się zrelaksować. Należy pamiętać o włączeniu rodziny w proces terapeutyczny, gdyż ona jako podstawowa komórka społeczna jest źródłem nauki prawidłowych relacji i komunikacji społecznych. Aby stale podnosić świadomość społeczeństwa na temat autyzmu ważne jest ustawiczne podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów. To oni warunkują zmianę perspektywy myślenia o konieczności jak najwcześniejszych badań przesiewowych.

Cel. Celem badań była ocena świadomości społeczeństwa na temat wykorzystania dogoterapii jako metody wspomagającej leczenie autyzmu u dzieci.

Materiał i metoda. Do przeprowadzenia badań wykorzystano metodę ilościową - sondaż diagnostyczny. Narzędziem wykorzystanym podczas badań był autorski kwestionariusz ankiety opracowany na podstawie specjalistycznej dokumentacji. Badanie przeprowadzono w formie ankiety wśród losowo wybranych uczestników. W analizie wzięło udział 130 kobiet oraz 30 mężczyzn.

Wyniki. Wyniki wskazują na pozytywne nastawienie ankietowanych do dogoterapii (98,7%). Pies w przeważającej większości jest kojarzony z pozytywnymi cechami m.in. z wiernością (87,3%), oddaniem (74,7%) oraz przyjaźnią (73,4%). Osoby, których dzieci dotknięte są autyzmem oraz uczestniczą w dogoterapii, zauważają pozytywny wpływ psa na dziecko (68,7%). Ponadto wskazują oni na poprawę ich funkcjonowania w obszarze: koncentracji (65,0%), koordynacji ruchowej (70,5%), relacji społecznych (70,1%), samodzielności (55,2%) oraz samooceny (61,1%). Wszyscy ankietowani potwierdzają, że kontakt z psem ma wpływ na wyrażanie pozytywnych emocji u dziecka (100,0%). Respondenci uważają, że szkoły powinny regularnie organizować spotkania ze specjalistą wraz z psem, mając na uwadze szeroko pojętą edukację w zakresie wrażliwości, odpowiedzialności oraz szacunku do zwierząt (98,7%)

Wnioski. 1. Ankietowani są pozytywnie nastawieni do dogoterapii. 2. Kontakt dziecka z psem przyczynia się do poprawy jego samopoczucia i pozwala na kształtowanie pozytywnych emocji. 3. Dogoterapia w większym stopniu przyczynia się do poprawy wzroku, słuchu, mowy, pośrednio zwiększa zasób słownictwa. 4. Znaczący wpływ dogoterapii odnotowano w

zakresie koordynacji ruchowej, koncentracji, relacji społecznych, samodzielności oraz samooceny dziecka. 5. Włączenie dogoterapii do standardowych form terapii dziecka autystycznego wpływa na jej większą skuteczność. 6. Szkoła powinna regularnie organizować spotkania dotyczące edukacji w zakresie prawidłowych postaw wobec zwierząt, kształtowaniu wrażliwości, odpowiedzialność, szacunku wobec zwierząt.

Słowa kluczowe: pies, autyzm, dogoterapia

CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POZIOM LĘKU U PACJENTÓW PRZYGOTOWYWANYCH DO ZABIEGÓW OPERACYJNYCH

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Lęk jest jedną z podstawowych reakcji występujących u pacjentów przygotowywanych do zabiegów operacyjnych. Zbyt wysoki poziom strachu przed zabiegiem może być przyczyną komplikacji w trakcie zabiegu oraz dłuższej rekonwalescencji.

Cel. Ocena czynników wpływających na poziom lęku u pacjentów przygotowywanych do zabiegu operacyjnego.

Material i metoda. Badania przeprowadzono w grupie 117 pacjentów leczonych w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej oraz Klinice Ginekologii i Położnictwa Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie. W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Dane gromadzono przy użyciu autorskiego kwestionariusza ankiety, Amsterdamskiej Skali Lęku Przedoperacyjnego i Zapotrzebowania na Informacje – APAIS (Amsterdam Preoperative Anxiety and Information Scale) oraz Wzrokowo-Analogowej Skali Natężenia Bólu - VAS (Visual Analogue Scale).

Wyniki. Najliczniejszą grupę wśród badanych stanowili pacjenci cechujący się dużym poziomem lęku i zapotrzebowania na informację przed zabiegiem operacyjnym (46,2%). Istnieje statystycznie istotna korelacja pomiędzy poziomem lęku i zapotrzebowania na informację w przypadku osób chorujących i niechorujących przewlekle ($p=0,008$). Duży poziom lęku przedoperacyjnego występował aż u 60,7% pacjentów leczących się przewlekle i tylko u 32,8% osób, którzy nie byli leczeni przewlekle. Stwierdzono, że poziom odczuwanego lęku nie był związany ze stopniem natężenia bólu odczuwanego przez chorych przed operacją. Największe obawy badani wiązali z możliwością nasilenia się bólu w wyniku operacji (68,4%), możliwością wystąpienia komplikacji (65,0%) oraz brakiem wybudzenia po operacji (51,3%).

Wnioski. Pacjenci najczęściej cechowali się dużym poziomem lęku przedoperacyjnego. Większy poziom lęku oraz zapotrzebowanie na informację odczuwały osoby leczące się przewlekle. Poziom odczuwanego lęku nie był związany ze stopniem natężenia bólu odczuwanego przez chorych przed operacją jednak możliwość nasilenia się bólu w wyniku operacji, możliwość wystąpienia komplikacji i brak wybudzenia po operacji to główne obawy towarzyszące pacjentom przed zabiegiem operacyjnym.

Słowa kluczowe: lęk, zabieg operacyjny, skala APAIS

NADZÓR NAD DROBNOUSTROJAMI ALARMOWYMI NA PRZYKŁADZIE WYBRANEGO SZPITALA

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Drobnoustroje alarmowe to szczególnie niebezpieczne czynniki chorobotwórcze mające istotny udział w wywoływaniu zakażeń szpitalnych. Nadzór nad występowaniem zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i czynników alarmowych powinien być jednym z priorytetowych działań w podmiocie leczniczym.

Cel. Ocena nadzoru nad drobnoustrojami alarmowymi w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie połączona z ilościową i jakościową analizą występowania czynników alarmowych w latach 2017-2018.

Material i metoda. Badanie oparto na metodzie archiwalnej polegającej na analizie informacji pochodzących z dokumentacji szpitalnej dotyczącej nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi. Retrospektywnej ocenie poddano także dane z raportów okresowych dot. czynników chorobotwórczych stwierdzonych w 2017 i 2018 roku w jednostkach organizacyjnych podmiotu leczniczego.

Wyniki. Nadzór nad drobnoustrojami alarmowymi występującymi w szpitalu pełni Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przy ścisłej współpracy Klinicznego Zakładu Mikrobiologii. W placówce opracowano Program Szpitalnej Polityki Antybiotykowej oraz powołano Zespół ds. Antybiotykoterapii. Zespół ten wdrożył zalecenia dotyczące racjonalizacji antybiotykoterapii. W placówce są organizowane okresowe szkolenia personelu dotyczące racjonalnego ordynowania antybiotyków. W Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w latach 2017-2018 zarejestrowano łącznie 2256 zakażeń wywołanych drobnoustrojami alarmowymi (1228 vs 1028). W 2017 roku najczęściej stwierdzanymi czynnikami alarmowymi były Rotawirusy (35,3%), zaś w 2018 roku pałeczki Gram-ujemne Enterobacteriaceaespp. (38,1%), wśród których znaczący udział miały Klebsiellapneumoniae i Escherichia coli. W analizowanym okresie zakażenia wywołane alert patogenami stwierdzano głównie u pacjentów hospitalizowanych w oddziałach zabiegowych (78,7% w 2017 r. vs 73,0% w 2018 r.). W szpitalu opracowano procedury zapobiegające zakażeniom.

Wnioski. Nadzór nad drobnoustrojami alarmowymi w analizowanym szpitalu prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami. W latach 2017-2018 głównymi czynnikami alarmowymi odpowiedzialnymi za zakażenia były Rotawirusy oraz pałeczki Gram-ujemne Enterobacteriaceaespp., wśród których dominowały Klebsiellapneumoniae i Escherichia coli. Infekcje wywołane alert patogenami występowały najczęściej u pacjentów hospitalizowanych w oddziałach zabiegowych. W szpitalu opracowano i wdrożono procedury dotyczące profilaktyki zakażeń szpitalnych.

Słowa kluczowe: drobnoustroje alarmowe, antybiotykoterapia, zakażenia szpitalne

LECZENIE ŻYWIENIOWE W CHOROBYCH PRZEWODU POKARMOWEGO I JEGO WPŁYW NA JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW

¹ Studenckie Koło Naukowe, Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Leczenie żywieniowe jest to postępowanie medyczne mające na celu ocenę stanu odżywienia oraz zapotrzebowania na składniki odżywcze, zlecenie i podawanie pokarmów o odpowiedniej wartości energetycznej oraz zawartości białka, elektrolitów, witamin i pierwiastków śladowych. Leczenie to można stosować w postaci zwykłych produktów odżywczych, płynnych diet doustnych lub sztucznego odżywiania. Należy także monitorować stan kliniczny pacjenta i dbać o zapewnienie optymalnego wykorzystania wybranej drogi karmienia.

Cel. Ukazanie wad i zalet różnych metod żywienia, rozważenie wpływu terapii na życie pacjentów oraz wyzwań, z którymi musi zmierzyć się współczesna medycyna.

Materiał i metoda. Przegląd literatury, artykułów naukowych, zapoznanie z nowymi wynikami badań.

Wyniki. W zależności od schorzenia stosowane jest odpowiednie żywienie doustne, żywienie dojelitowe lub dożylnie. Przykładowo, w zaburzeniach połykania wystarczające może okazać się przyjmowanie pokarmów rozdrobnionych lub płynnych. U pacjentów w ciężkim stanie, niemogących samodzielnie przyjmować posiłków doustnie lub kiedy połykanie jest niemożliwe (np. w całkowitym zniesieniu perystaltyki przełyku, procesach nowotworowych), w celu utrzymania odżywienia należy zastosować żywienie dojelitowe - sondę odżywczą, gastrostomię lub mikroejunostomię odżywczą. Żywienie pozajelitowe pozwala dostarczyć do krwioobiegu niezbędnych substancji odżywczych z pominięciem przewodu pokarmowego. Jest ono stosowane u pacjentów, u których żywienie dojelitowe, zarówno doustne jak i poprzez wspomniane wyżej metody, jest niemożliwe.

Wnioski. Różne sposoby terapii żywieniowej mają swoje dobre jak i złe strony. Przy wyborze metody leczenia należy kierować się stanem chorego, możliwościami placówki leczniczej lub opieki w warunkach domowych oraz wpływem zmiany diety na komfort życia chorego.

Słowa kluczowe: Leczenie żywieniowe, choroby przewodu pokarmowego, jakość życia

OCENA FUNKCJONOWANIA JAKOŚCI ŻYCIA OSOBY DŁUGOWIECZNEJ W ŚRODOWISKU DOMOWYM – ANALIZA STUDIUM PRZYPADKU

¹ Zakład Ekonomiki Zdrowia i Prawa Medycznego, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet

Wstęp. Obecnie odsetek osób starszych w społeczeństwie ciągle wzrasta, a wraz z biegiem lat sprawność organizmu fizjologicznie zmniejsza się. Problemy procesu starzenia się stanowią duże wyzwanie dla obecnej ochrony zdrowia. Jednocześnie z racji funkcji zawodowych pielęgniarki takich jak funkcja rehabilitacyjna, promocji zdrowia oraz terapeutyczna, to ta grupa najlepiej sprawdza się jako osoba nadzorująca długofalowy proces rehabilitacyjno-terapeutyczno- pielęgnacyjny potrzebny osobie starszej w celu utrzymania dobrej kondycji fizycznej psychicznej i społecznej

Cel. Celem pracy było zbadanie poziomu jakości życia i zdolności do samodzielnego funkcjonowania osoby długowiecznej przebywającej w środowisku domowym na podstawie studium przypadku przy jednoczesnym zaproponowaniu planowej opieki pielęgniarstwa.

Materiał i metoda. Ankieta przeprowadzona została za pomocą kwestionariusza funkcjonowania jakości życia osób długowiecznych, metoda studium przypadku i techniki zbierania danych o chorym: wywiad oraz obserwacja. Badanie uzyskało pozytywną opinię Komisji Bioetycznej WUM.

Wyniki. W celu rozpoznania potrzeb bio-psycho-społecznych oraz jakości życia zastosowano Całościową Ocenę Geriatryczną (COG) oraz Indeks jakości życia Ferrans&Powers. Badana pacjentka zachowuje wysoka sprawność fizyczną (ADL 6/6, IADL 20/24, TUGT 18,26s), jak i umysłową (MMSE 28pkt). Nie cierpi na depresję (GDS 3/15). Nie zagrażają jej odleżyny (Norton 19/20), oraz nie wymaga stałej opieki, mogąc samodzielnie egzystować w środowisku domowym (Barthel 95/100). Jakość życia pacjentki jest wysoka (Indeks Jakości Życia 21,82/30). Wskaźnik Zdrowia i Funkcjonowania wynosił 17,85/30. W aspekcie socjo-ekonomicznym pacjentka uzyskała 17,81/30. W sferze psychologiczno-duchowej pacjentka uzyskała 27,93 na 30 punktów. W sferze rodzinnej pacjentka uzyskała 30 na 30 punktów. Dodatkowo, stworzono plan opieki pielęgniarstwa uwzględniający problemy: zwiększonego ryzyko upadku związane z hipotonią ortostatyczną, zmniejszenie dolegliwości bólowych i konieczność rehabilitacji pacjentki, występowania obrzęków kończyn dolnych oraz pogorszenia zapamiętywania nowych informacji i ich przypominania.

Wnioski. Badania, takie jak, w kwestionariuszu ankiety oraz całościowa ocena geriatryczna pozwalają, personelowi na precyzyjne określenie deficytów w sferach życia pacjenta oraz ułatwia ocenę samodzielnego funkcjonowania pacjenta w środowisku domowym. Pacjentka bardzo wysoko ocenia wskaźnik z zakresu sfery psychologiczno-duchowej, natomiast nisko ocenia aspekt zdrowia i funkcjonowania oraz aspekt socjo-ekonomiczny, które nadają nurt celem ułożenia zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarstwa

Słowa kluczowe: jakość życia, geriatryka, opieka pielęgniarstwa, styl życia

MUZYKA RELAKSACYJNA I PREFEROWANA A JEJ WPŁYW NA PACJENTÓW OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Wstęp zawiera ogólne informacje dotyczące terapeutycznego wpływu muzykoterapii i interwencji muzycznej.

Cel. Celem pracy jest ukazanie zależności pomiędzy parametrami tętna u chorych a stosowaną interwencją muzyczną przez pielęgniarkę opieki długoterminowej.

Material i metoda. Badania przeprowadzone wśród 6 pacjentów objętych opieką długoterminową domową przez pielęgniarkę Centrum Medycznego Dynmed w Dynowie w okresie od stycznia do marca 2018 roku. Badania przeprowadzono wykorzystując metodę sondażu diagnostycznego, narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety własnego autorstwa składający się z 19 pytań. Na początku ankiety znajduje się krótka metryczka dotycząca płci i wieku. Pierwsze trzy pytania w ankiecie dotyczą ogólnego postrzegania przez pacjenta pielęgniarki oraz jej stosunku do pacjenta. Pozostała część pytań dotyczy preferencji muzycznych pacjenta i ich wpływu na niego. Do badań wykorzystano również narzędzia standaryzowane: skalę Barthel oraz Skrócony Test Sprawności Umysłowej (AMTS). Interwencja muzyczna polegała na odtwarzaniu muzyki relaksacyjnej oraz muzyki preferowanej przez pacjenta. Prowadzona interwencja odbywała się trzy razy w tygodniu po 20 minut dziennie według schematu składającego się z dwóch etapów.

Wyniki. Wyniki badań przedstawiają wartości tętna przed i po stosowanej interwencji muzycznej, ocenę pielęgniarki przez pacjenta oraz preferencje muzyczne pacjentów.

Wnioski. Zaobserwowano istotną zależność pomiędzy wartościami tętna a stosowaną interwencją muzyczną, widać wyraźny spadek wartości tętna u każdego z pacjentów po stosowanej interwencji muzycznej. Ocena pielęgniarki przez pacjenta oraz rodzaj preferowanej muzyki nie stanowiły istotnej zależności między wartościami tętna.

Słowa kluczowe: muzyka, pacjent, opieka długoterminowa

LEARNING ETHICS IN SIMULATIONS - NURSING STUDENTS EXPERIENCES OF LEARNING ETHICS

¹Riga Medical College of the University of Latvia, Riga, Latvia

²Turku University of Applied Sciences, Turku, Finland

³Riga Stradiņš University, Riga, Latvia

⁴University of Turku, Department of Nursing Science

Introduction. Over the past few years, the clinical simulations in the education have escalated. Simulation is different education model; it is not only example and theoretical view, but also strategy how to work in clinical situation. In addition, simulation sessions are interactive and provide more experiential learning opportunity. Simulation pedagogy promotes better nurse education and also new scientific methods used for new nurse generation. Ethical skills are similar to clinical skills, in which they can be learned and can be improved over the time, using appropriate role modeling and learning strategies.

Aim. The aim of SimE project's course 3 Ethics in simulations (3 ETCS) was to analyze the student's feedback on the effectiveness of new ethics learning approach through simulation.

Material and Methods. The simulation session was part of Conference in Latvia in April, 2019. The simulations were arranged in a simulation room. The scenario topic was Collegiality at i/v administration. The scenario and learning objectives were created in collaboration between the SimE project partners. The participated nursing students had preliminary exercises before the simulation session and afterwards their reflectively discussed their own ethical sensitivity and competence in a learning discussion, debriefing session. The discussion was moderated by an experienced simulation facilitator. After the simulation session and discussion nursing students were asked to fill in learning diaries with 6 open-ended questions and evaluate their own learning and also the content of the simulation session. The learning diary was evaluated on a scale approved / rejected. The data were collected from 10 students, both those involved in the simulation and those who observed it. The format of the learning diary was free.

Results. Approximately 60 minutes was needed for the scenario. Feedback was gathered with the open format learning diaries with 6 open-ended questions after the simulation session. The nursing students (n=10, observes and participants in simulation) were asked to evaluate their own learning and the content of the simulation session. Response rate was 100%. The findings included descriptive information about experience of nursing students on the simulation session. All participating nursing students were positive of getting experience in learning nursing ethics through simulations and founded this method of simulation very useful in studying nursing ethics. Almost all nursing students (n=9) thought that it was easy to evaluate their own learning objectives and it was quite easy to reach them. Learning ethics through this type of simulations was a great way to really understand first and foremost basic things of ethics and get to know basic theories: what to say and what not to say both to your colleagues or to your patients. One of the nursing students highlighted that also care providers who want to be effective and passionate with their work have to develop empathy techniques - throughout simulations this can be possible. Another nursing student learned that physical procedures are important, but it's also as important as being kind to the patient, talking to patient and being polite whatever the situation is. The overall feedback of the simulation was that it was useful and simulation scenario gave excellent practice to learn ethics in nursing. The participants valued simulation practice in their own professional roles.

Conclusions. In SimE project's course 3 Ethics in simulations (3 ETCS) the student's feedback on the effectiveness of new ethics learning approach was collected and analyzed by learning diaries after ethical simulation. All participants highlighted the value of ethical simulations and they wanted to have them more during their studies. The pre-learning materials were helpful, not everyone was so familiar with the ethical theories. During the simulation some ethical decisions were made and afterwards discussions in debriefing session was appreciated. Learning objectives were important to know in advance and before simulation. The simulation scenario was the ethical dilemma's challenging. The nursing students described that in the future they will ethical dilemmas or issues with their patients and it is good to practice those cases in simulations.

Keywords: simulation, nursing pedagogy, nursing ethics

MODEL PSYCHOPROFILAKTYKI W OPIECE PIEŁĘGNIARSKIEJ NAD CHORYM Z CHOROBAŁ ALZHEIMERA - STUDIUM PRZYPADKU

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Choroba Alzheimera, jako szkodliwa choroba neurodegeneracyjna, dotyczy zazwyczaj osoby w starszym wieku. Początkowo przebiega bezobjawowo, lecz kiedy pojawiają się pierwsze objawy proces degeneracyjny jest już daleko posunięty i rozległy. Nie ma leków, które działają na przyczynę choroby, stosuje się jedynie leczenie objawowe, zwłaszcza w ramach terapii nefarmakologicznej.

Cel. Celem niniejszej pracy była prezentacja modelu psychoprofilaktyki w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem z chorobą Alzheimera w VI etapie choroby i jego rodziną.

Materiał i metoda. W pracy zastosowano metodę indywidualnego przypadku oraz analizy dokumentacji, użytą techniką była technika analiz dokumentów. Do wykorzystanych narzędzi zalicza się: dokumentację pielęgniarską. Dodatkowo do oceny stanu pacjenta zastosowano skale badawcze.

Wyniki. Badanie zrealizowane zostało przy użyciu scenariuszy edukacyjnych. Opieka nad pacjentem w VI etapie choroby jest bardzo trudna i wymaga zaangażowania całego zespołu terapeutycznego i rodziny chorego. Pielęgniarka planując i realizując opiekę nad pacjentem i jego rodziną wykonuje działania głównie z zakresu funkcji opiekuńczej, wychowawczej i profilaktycznej. Zakres zadań pielęgniarki wynikających z funkcji wychowawczej sprowadza się do działań skoncentrowanych na przygotowaniu oraz zaangażowaniu rodziny do sprawowania opieki nieprofesjonalnej. Z zakresu funkcji opiekuńczej pielęgniarka wykonuje czynności za chorego. Profilaktyka III stopnia odnosi się do zapobiegania nawrotom lub zaostrzeniom choroby. Działania pielęgniarki opierają się na edukacji rodziny na temat konkretnych objawów i sposobów radzenia sobie w sytuacjach nieoczekiwanych, trudnych.

Wnioski. Pielęgniarka poprzez planowanie i realizację działań staje się szczególnie ważnym ogniwem opieki nad pacjentem. Poprzez zadania, które wypełnia zgodnie z kompetencjami zawodowymi potrafi ocenić deficyty samoopieki oraz zaplanować działania, które zapewnią kompleksową opiekę zarówno pacjentowi jak i jego rodzinie. Pacjent w VI etapie choroby Alzheimera jest całkowicie zależny od osób drugich, więc pielęgniarka realizuje działania głównie z zakresu funkcji opiekuńczej, wychowawczej i profilaktycznej, angażując i włączając do opieki rodzinę pacjenta.

Słowa kluczowe: pacjent, model psychoprofilaktyki, pielęgniarka, choroba Alzheimera

PIELĘGNOWANIE PACJENTA UNIERUCHOMIONEGO MECHANICZNIE - STUDIUM INDYWIDUALNEGO PRZYPADKU

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Wstęp. Działania pielęgniarские wykonywane przy pacjencie mają na celu utrzymanie komfortu życia. Pacjent unieruchomiony mechanicznie znajduje się w wyjątkowo trudnej i nieprzyjemnej sytuacji, ponieważ jego wolność i swoboda zostają ograniczone. Stosowanie jasno określonych standardów postępowania zapewnia prawidłową opiekę pielęgniariską i zapewnienie poczucia godności pacjentowi unieruchomionemu mechanicznie.

Cel. Celem tej pracy było ukazanie priorytetowych zadań zawodowych pielęgniarki wynikających z funkcji terapeutycznej i opiekuńczej w pielęgnowaniu pacjenta unieruchomionego mechanicznie.

Materiał i metoda. W pracy wykorzystano metodę studium indywidualnego przypadku. Zastosowane techniki badawcze to: wywiad, obserwacja, pomiar oraz analiza dokumentacji. Posłużono się następującymi narzędziami badawczymi: kwestionariuszem wywiadu, kartą zastosowania przymusu bezpośredniego, skalą MOAS oraz skalą CECS.

Wyniki. Dokonana analiza sytuacji zdrowotnej pacjentki unieruchomionej mechanicznie oraz ocena jej potrzeb pielęgnacyjnych w trakcie trzydniowej obserwacji ukazała najistotniejsze zadania wynikające z funkcji zawodowych pielęgniarki. Pielęgnowanie pacjentki pozostającej w zabezpieczeniu mechanicznym wymagało od pielęgniarek wykonywania zadań wynikających głównie z funkcji opiekuńczej (128 zadań), terapeutycznej (21 zadań) i wychowawczej (5 zadań). Najważniejszymi zadaniami w opiece nad obserwowaną chorą były: zapobieganie skutkom nieprawidłowego unieruchomienia i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Stosowane leki, nefarmakologiczne sposoby uspokajania pacjentki oraz unieruchomienie mechaniczne były działaniami z wyboru. Unieruchomiona pacjentka wymagała regularnego nadzoru oraz intensywnej opieki wszystkich członków zespołu terapeutycznego. Procedury unieruchomienia mechanicznego (2 - krotne) obserwowanej chorej były przeprowadzone przy zachowaniu szacunku wobec godności pacjentki. Personel pracujący wykazał się profesjonalizmem zarówno od strony prawnej jak i moralno-etycznej.

Wnioski. W opiece pielęgniariskiej nad pacjentem unieruchomionym mechanicznie fundamentalnym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa pacjentowi i niedopuszczenie do powstania powikłań.

Słowa kluczowe: pacjent, pielęgniarka, klinika psychiatrii, unieruchomienie mechaniczne

APPLICATION OF GAMIFICATION IN HEALTH EDUCATION OF PATIENTS - THEORETICAL BASIS, EFFECTIVENESS AND THREATS

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

Introduction. Gamification is the use of game elements in situations not related to entertainment games. The concept of gamification was used for the first time in marketing and management. The most important goal of gamification is to awaken the involvement of consumers, therefore, more and more often its elements are used in health education.

Aim. 1. How can the assumption of gamification be used in health education of patients? 2. How does gamification affect the effectiveness of self-control in chronic diseases? 3. What are the risks of using gamification in health education?

Material and Methods. The paper is a theoretical analysis of the issue based on a review of current scientific research.

Results. The paper formulates basic theoretical assumptions of gamification in relation to health education and shows examples of its practical application.

Conclusions. Skillful use of gamification can be an effective and safe motivational tool in health education.

Keywords: Gamification, health education, self-control

THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF ZHYTOMYR MEDICAL INSTITUTE IN THE TRAINING OF NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The work of the Student Scientific Society (SSS) in medical universities is part of the educational process and serves as the most important criterion for evaluating the activities of the departmental collectives. Yes, we do not prepare future scientists, we prepare nurses who are proficient in scientific methodology and are capable of clinical thinking: making correct and syndromic diagnoses capable of organizing the treatment process and the ability to analyze the results of treatment.

Aim. To determine the place of the student scientific community in the training of nurses.

Material and Methods. Material and methods: an analysis of the work of the student scientific society for a three-year period was carried out: by the number of participants, meetings held, reports, participation in conferences and symposia, the number of awards received.

Results. The total number of students of the Zhytomyr Medical Institute who visited the student scientific community was 38 for the period of 2016–17 academic years, and 158 students in the academic years 2018–19. In 2016–17 academic years, 6 meetings were held, at which 6 reports were heard, and in 2018–19 academic years, 8 meetings and three scientific and practical conferences were held and 18 reports were heard. Testing of students' research works in 2016–17 academic years was carried out by 8 students and received 3 diplomas, in 2018–19 academic years 24 students were conducted at international conferences and received 13 diplomas.

Conclusions. SSS in a medical educational institution is a form of upbringing, education, training, allowing more individual, taking into account his interests, to approach the student. The result of the study of literature by students, in preparation for speeches, is the development of international scientific and practical potential in various fields of medicine. Search, research work of the student can be the beginning of scientific activity.

Keywords: nurses, education

IDENTYFIKACJA INTERWENCJI PIELĘGNIARSKICH U PACJENTA Z ŻYWIENIEM POZAJELITOWYM W WARUNKACH ZAKŁADU OPIEKUŃCZO-LECZNICZEGO

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Żywienie pozajelitowe w klinice stosowane jest w przypadku występowania deficytów żywieniowych. Aseptyczne procedury związane z podażą substancji odżywczych, wykonywane są przez wyspecjalizowany zespół leczenia żywieniowego. Pielęgniarka jako członek interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego wykonuje szereg działań mających wpływ na bezpieczny przebieg procedur, wynik żywienia pozajelitowego oraz całościowej opieki nad chorym.

Cel. Ukazanie zakresu działań opiekuńczych i terapeutycznych realizowanych przez pielęgniarkę w ramach opieki realizowanej nad pacjentem, u którego prowadzone jest żywienie pozajelitowe w warunkach zakładu opiekuńczo-leczniczego.

Materiał i metoda. Studium indywidualnego przypadku, ICNP.

Wyniki. Uwzględniając zakres działań terapeutycznych i opiekuńczych realizowanych przez pielęgniarkę na rzecz pacjenta z prowadzonym całkowitym żywieniem pozajelitowym, postawiono następujące diagnozy oraz interwencje z użyciem międzynarodowej klasyfikacji – ICNP

1. Zaburzony status odżywienia [10025746]+ zaburzone odżywianie [10023009] monitorowanie statusu fizjologicznego [10012183] terapia dożylna [10010808] droga centralna [10004115] nakłuwanie żyły [10016168] urządzenie do dostępu naczyniowego [10034484] terapia żywieniowa [10013442] substancja odżywcza [10013398] urządzenie do infuzji [10033352] ciągły nadzór [10005093] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173]
2. Brak zaopatrzenia w pokarm [10022494] implementacja karmienia pozajelitowego [10046184] terapia dożylna [10010808] terapia żywieniowa [10013442] reżim żywienia pozajelitowego [10032215] kaniula dożylna [10020677] administrowanie lekiem dożylnym [10045836] zarządzanie karmieniem pozajelitowym [10031908] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173]
3. Ryzyko odwodnienia [10041895] ocenianie skóry [10041126] ocenianie statusu jamy ustnej [10044202] terapia dożylna [10010808] terapia płynami [10039330] reżim płynów [10023701] monitorowanie przyjmowania płynów [10035303] monitorowanie wydalanych płynów [10035319] monitorowanie równowagi płynów [10040852] zmierzenie tętna [10036826] monitorowanie ciśnienia krwi [10032052] monitorowanie temperatury ciała [10012165] dokumentowanie [10006173]
4. Zaburzona integralność skóry [10001290]+ ryzyko zakażenia [10015133]+ droga dożylna [10010798] ocenianie skóry [10041126] monitorowanie objawów przedmiotowych i objawów podmiotowych infekcji [10012203] ocenianie podatności na infekcję [10002821] prewencja infekcji [10036916] utrzymywanie drożności dostępu dożylnego [10036577] używanie techniki aseptycznej [10041784] technika infuzji [10010189] technika podawania leku [10006322] terapia dożylna [10010808] terapia infuzyjna [10010191] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173]
5. Ryzyko infekcji krzyżowej [10041807] monitorowanie objawów przedmiotowych i objawów podmiotowych infekcji [10012203] używanie techniki aseptycznej [10041784] prewencja infekcji [10036916] kaniula dożylna [10020677] prewencja zakażenia krzyżowego [10015649] higiena rąk [10041190] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173]
6. Ryzyko ekspozycji na kontaminację [10025245]+ droga pozajelitowa [10014047] kaniula dożylna [10020677] używanie techniki aseptycznej [10041784]

prewencja infekcji [10036916] prewencja przed kontaminacją [10005055] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173] 7. Ryzyko zakrzepicy żył głębokich [10027509] kaniula dożylna [10020677] utrzymywanie drożności dostępu dożylnego [10036577] używanie techniki aseptycznej [10041784] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173] 8. Deficyt samoopieki [10023410] + zaburzona zdolność wykonywania higieny [10000987] + zaburzona zdolność kąpieli [10000956] ocenianie samoopieki [10021844] ocenianie zdolności do wykonywania opieki [10037966] mycie [10020935] mycie głowy szamponem [10018009] czesanie [10004640] kąpanie [10003134] reżim pielęgnacji skóry [10032761] utrzymywanie godności i prywatności [10011527] środki bezpieczeństwa [10017439] dokumentowanie [10006173] ewaluacja planu opieki [10031252]

Wnioski. 1. Priorytetem działań opiekuńczych są interwencje związane z utrzymaniem czystości ciała pacjenta. 2. Najistotniejszymi działaniami terapeutycznymi jest stałe prowadzenie monitorowania miejsca wkłucia oraz parametrów wykonanych badań u pacjenta, pomiar parametrów życiowych celem niedopuszczenia do niedożywienia i wystąpienia stanu zapalnego. 3. Interwencje terapeutyczne i opiekuńcze wykonywane u pacjenta są jednakowo ważne, ze względu na inwazyjny charakter założonego dostępu naczyniowego.

Słowa kluczowe: żywienie pozajelitowe, działania opiekuńczo-terapeutyczne, ICNP

THE PRINCIPLE OF CONTINUITY IN THE TRAINING OF NURSES

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The rapid development of scientific and technological progress, the processes of globalization and the integration of Ukraine into the world educational space today put high demands on the qualitative training and professional reliability of specialists in all branches of medicine, including nurses. The training of a modern highly qualified medical specialist should be conducted taking into account the individual characteristics of the student, in particular the level of his previous education.

Aim. To determine the expediency of graduate education in the preparation of nurses

Material and Methods. We interviewed 96 students aged 18-22, namely 58 bachelors and 38 masters. Bibliosemantic method, system analysis and logical generalization have been used.

Results. It has been established that an important component of education is the stepped professional training, which involves the completion and gradual training of specialists, enabling individuals to obtain a certain educational and qualification level in the desired direction according to their abilities. In Ukraine today, three degrees of nursing education are implemented: a certified nurse → a nurse's bachelor's degree → a master's degree in nursing. Considering each level of nursing as a transition from the previous to the higher, we consider that the basis on which the successive step-by-step education is based is the continuity of knowledge. The system of step-by-step continuing education should ensure continuity in the formation of a specialist's personality at the educational and qualification levels of a bachelor's and master's degree in nursing. The basis of nursing activity, regardless of educational qualification level, is the perfect knowledge and execution of all foreseeable manipulations. Therefore, for a qualitative mastering of the nursing process at the level of a bachelor's degree, the student needs to master professional skills at the level of junior specialist. The content of the training involves determining the amount of knowledge required by future nursing professionals. Another important component of continuity in nursing education is continuity in the means of training. For the formation and consolidation of practical skills, the use of professional algorithms and professional training using phantoms and stimulants plays an extremely important role.

Conclusions. Graduate education creates conditions for supplementing and deepening the professional training of nurses, provides the opportunity for a specialist to move to a new level of professional competence and creative intensification of these transitions based on the principle of continuing education

Keywords: graduate nursing education, medical sister, continuity

REGULATORY PROVISION OF THE STAFF NURSE WORK IN THE INCLUSIVE ENVIRONMENT

¹ Department of Nursing, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. The creation of the inclusive educational environment is one of the priority areas in Ukrainian policy. Continuously specialized boarding schools were the main educational institutions for children with special needs. It was believed that only these types of educational institutions could provide such children with proper care and education. However, in the democratization process of our society, the idea of humanization of education is becoming increasingly popular. The inclusive form of education is aimed at eliminating established stereotypes and prejudices related to the opportunities of children with special needs. These changes require future nurses to be more professional. A nurse does not just follow medical instructions but is gradually turning into a new category of workers - specialists who perform creative functions. In this regard, the content and structure of medical staff training are being reviewed. First of all, it concerns the performance of professional functions in an inclusive environment.

Aim. To explore the legislative framework for ensuring the work of nurses in the inclusive environment.

Material and Methods. To achieve the purpose of application methods of systematic consideration and logic generalization.

Results. Our state is taking strides to implement the ideas of inclusive education. On May 23, 2017, Act of Ukraine "On Amendments to Act of Ukraine "On Education" regarding the accessibility features of persons with special educational needs to educational services" was signed. The act provides the extension of the practice of inclusive and integrated education in pre-school, secondary and extracurricular educational institutions of children and youth with special needs; priority of funding and educational-methodical and material-technical provision of educational institutions, which provide educational services to such persons; the possibility of introducing remote and individual forms of learning; the opportunity for persons with special educational needs to secure psychological and pedagogical and special assurance to create for such persons inclusive and special groups (classes) in secondary schools. On September 5, 2017 new Act of Ukraine "On education" №2145-VIII became law, which provides (articles 19, 20) securing the right in education of persons with special educational needs to receive psychological, pedagogical and special assurance, appropriate aiding devices, provision of reasonable adaptation and universal design of the principle implementation of the availability and other important principles. Ensuring the implementation of the constitutional rights for education for all persons, regardless of health status and other special needs, in the process of development of inclusive education at all levels; implementation of the UN Convention on the rights of persons with disabilities, other international documents reflecting the world standards on inclusion, social protection, and child health, ratified by Ukraine, have identified a strategic goal in the education of persons with special needs, aimed at their full socialization. Generic staff standards of General education institutions, approved by the decree of the Ministry of education and science of Ukraine № 1205 of December 6, 2010, provides the positions of an assistant teacher, practical psychologist, social pedagogue, pediatrician, nurse, who can provide additional (special) support for children with special educational needs in terms of inclusion.

Conclusions. Therefore, there is an urgent need to finalize the relevant regulations to ensure the work of nurses in an inclusive environment.

Keywords: Regulatory provision, the inclusive environment, the inclusive educational

MODERN APPROACH TO THE IMPORTANCE OF MOBILE APPLICATIONS IN TEACHING CHILDREN THE RULES OF DENTAL CARE

¹ Department of Dentistry, Zhytomyr Medical Institute

Introduction. Relevance of research. Hygienic training and education is the main component of primary prevention of dental diseases. Sanitary and educational work should first and foremost be aimed at the children population. From a young age, children need to be taught the rules of dental care and the necessary skills. Nowadays, various technologies are used in the process of hygienic training. Particular attention is paid to gaming mobile applications, because an interesting and informative game is the best way to teach your child any information.

Aim. The aim of the study: to establish the feasibility of using mobile gaming applications in teaching young children the rules of dental care.

Material and Methods. Material and methods of research. 60 first-grade students and their parents were interviewed to observe their oral hygiene. The students were divided into two groups: main and control. In the main group, the rules of oral care were explained with the help of using components of various gaming mobile applications. The health classes in the control group were conducted with the help of using traditional teaching methods. The following methods were used in the study: bibliosemantic, system analysis and logical generalization, survey, statistical processing of the collected data.

Results. Research results. A series of health lessons allowed to teach children the rules of dental care, to get acquainted with the principles of nutrition and other parts of a healthy lifestyle. The students in the main group easily answered the questions regarding the sequence of toothbrush movements, rules for its preservation and care, confidently demonstrated the technique of cleaning the oral cavity with floss, correctly listed the useful products and explained the negative impact of dental tissue on teeth and periodontium. The necessary level of hygienic skills in the system of dental care among the elementary school students can be achieved only if their work is coordinated by health workers, teachers and parents.

Conclusions. Conclusion. Gaming mobile applications should be used in the process of health education among young children. The necessary information is easily delivered in an accessible and interesting form. While playing, children gain knowledge and improve skills that will help them in further life and help to maintain and enhance dental health. Gaming mobile applications allow younger students to build a strong interest to the learning process, turn any activity into a fun experience.

Keywords: Mobile applications, games, oral cavity, educational work, children

PROBLEMATYKA STRESU W ŚRODOWISKU STUDENTÓW PIELĘGNIARSTWA

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Osoby studiujące na kierunku jakim jest pielęgniarstwo są w wysokim stopniu narażone na stres wynikający z wielu czynników dotyczących życia akademickiego, problemów finansowych i towarzyskich. Studenci będący pod szkodliwym działaniem stresu często przejawiają wiele objawów, których nasilenie bardzo często prowadzi do długotrwałych problemów zdrowotnych. Bardzo ważne jest szybkie niwelowanie negatywnych skutków stresu poprzez korzystanie z metod radzenia sobie z nim takich jak np. słuchanie muzyki, rozmowy z najbliższymi osobami, czy spacerowanie.

Cel. Celem niniejszej pracy jest określenie uwarunkowań stresu oraz sposobów radzenia sobie ze stresem wśród studentów pielęgniarstwa.

Materiał i metoda. Badaniami objęto 220 studentów pielęgniarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego. Posłużono się metodami sondażu diagnostycznego, szacowania oraz analizy statystycznej. W badaniach wykorzystano autorski kwestionariusz ankiety, Kwestionariusz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych (CISS) i Wielowymiarowy Inwentarz do Pomiaru Radzenia Sobie ze Stresem (COPE).

Wyniki. W badanej grupie studentów pielęgniarstwa stwierdzono, że najczęstszymi przyczynami stresu były egzaminy, koszty wynajmu mieszkania i osłabienie starych więzi towarzyskich. Stres najczęściej objawiał się szybkim biciem serca, niepokojem, zaburzeniami snu i zmęczeniem, a najlepszymi metodami radzenia sobie z nim były rozmowy z przyjaciółmi, słuchanie muzyki, sen, lub pozytywne nastawienie się. W sytuacji stresu badani najczęściej wybierali styl skoncentrowany na zadaniu oraz strategię poszukiwania wsparcia instrumentalnego. W badaniach wykazano, że istnieją istotne statystycznie zależności między zmiennymi socjodemograficznymi badanej grupy a poszczególnymi przyczynami, objawami, metodami, stylami i strategiami radzenia sobie ze stresem.

Wnioski. Studenci pielęgniarstwa najczęściej stresują się czynnikami wynikającymi z życia akademickiego, następnie sytuacji finansowej i relacji interpersonalnych. Stres najczęściej objawia się szybkim biciem serca i niepokojem. W sytuacjach zagrażającym wysokim poczuciem stresu studenci najczęściej kontaktują się z najbliższymi osobami, zazwyczaj z przyjaciółmi z tej samej branży lub słuchają muzyki. Przyczyny, objawy, metody, style i strategie radzenia sobie ze stresem różnicują się w zależności od płci, wieku, miejsca zamieszkania, stanu cywilnego, wykształcenia, roku studiów, średniej ocen, stanowiska pracy i systemu pracy.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, pielęgniarstwo, edukacja, studenci

WIEDZA STUDENTÓW NA TEMAT WCZESNEJ DIAGNOSTYKI CZERNIAKA

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Czerniak należy do nowotworów złośliwych skóry wywodzących się z transformowanych komórek melanocytowych. Klinicznie dzieli się na kilka typów, najczęściej występującym jest czerniak szerzący się powierzchownie, pojawiający się u 60-70% przypadków. Z reguły powstaje w obrębie znamion barwnikowych, sporadycznie pojawia się w okolicy wcześniej niezmienionej. Głównymi czynnikami ryzyka zachorowania na czerniaka są czynniki zewnątrzpochodne- ekspozycja na promieniowanie ultrafioletowe zarówno naturalne (promienie słoneczne) jak i sztuczne, wykorzystywane w solariach. Czerniaki częściej pojawiają się u osób o jasnej karnacji, rudych lub blond włosach i niebieskich oczach, ze względu na większą predyspozycję do oparzeń słonecznych, a także u osób z dużą ilością znamion barwnikowych. Czerniak stanowi około 2% nowotworów występujących u człowieka. Pomimo względnie niskiego współczynnika zachorowalności – u kobiet w 2015 w Polsce wynosił 5,5 /100000, co oznacza 1823 zachorowania oraz 6,0/100000 u mężczyzn- 1777 - czerniaki charakteryzują się największą dynamiką wzrostu liczby zachorowań na tle innych nowotworów. W ciągu trzech dekad, w latach 1980-2010, liczba przypadków zwiększyła się niemal trzykrotnie. Stanowi to istotny problem współczesnej onkologii i dermatologii nie tylko z powodu obserwowanego od lat dynamicznego wzrostu zachorowalności, ale także ze względu na stosunkowo młody wiek chorych i związane z tym konsekwencje społeczne.

Cel. Celem badań była ocena poziomu wiedzy na temat zachorowania i profilaktyki czerniaka wśród studentów w zależności od wybranych cech socjodemograficznych.

Materiał i metody. Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego. Dane zebrano przy pomocy autorskiego kwestionariusza ankiety.

Wyniki. Osoby studiujące kierunki medyczne wykazały się lepszą wiedzą na temat czerniaka i jego profilaktyki.

Wnioski. W badaniach wykazano, że wiek, płeć, kierunek studiów, przechorowanie nowotworu, posiadanie osoby chorej na czerniaka w najbliższym otoczeniu wpływa na poziom wiedzy na temat zachorowania i profilaktyki czerniaka.

Słowa kluczowe: wiedza, profilaktyka zdrowotna, zachowania zdrowotne

MIEJSCOWE LECZENIE RAN Z WYKORZYSTANIEM INNOWACYJNYCH METOD W PRZEBIEGU ROPOWICY SPOWODOWANEJ CUKRZYCA- STUDIUM PRZYPADKU

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

² Studenckie Koło Opieki nad Osobami Starszymi

Wstęp. Pacjent z silnym bólem nogi lewej w okolicy przodostopia został skierowany na oddział chirurgii ogólnej. Tam podano leki przeciwbólowe. W późniejszym etapie leczenia pacjent zgłosił silniejsze dolegliwości bólowe, doszło do ropowicy i zakażenia rany. Zastosowano NPWT i terapię larwalną.

Cel. Zmniejszenie bólu kończyny dolnej w okolicy przodostopia, zmniejszenie ryzyka infekcji w okolicy rany, skóry wokół i infekcji ogólnoustrojowej, zmniejszenie stężenia glukozy w surowicy krwi.

Materiał i metody. Studium indywidualnego przypadku, historia choroby, wywiad, obserwacja, fotografia, plakat

Wyniki. Nie doszło do zakażenia ogólnoustrojowego organizmu. Terapia larwalna przyniosła oczekiwany skutek. Rana zagoiła się, pacjent odzyskuje zdrowie, trudności w lokomocji i stężenie glukozy we krwi zmniejszyły się.

Wnioski. Terapia larwalna z zastosowaniem larw much przynosi oczekiwany skutek. Odpowiednie środki, maści, NPWT i materiał biologiczny sprawiły, że pacjent odzyskuje pełnię zdrowia biopsychospołecznego.

Słowa kluczowe: Rana, terapia larwalna, NPWT, *Lucilia suricata*

PROBLEMATYKA SENNOŚCI U PIELEŃNIAREK ZMIANOWYCH

¹ Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Bez snu jest niemożliwe poprawne funkcjonowanie organizmu i utrzymanie homeostazy ustroju. U pielęgniarek może występować skumulowany niedobór snu.

Cel. Ocena i analiza poziomu senności u pielęgniarek po 3 kolejnych dyżurach nocnych w zależności od wybranych czynników socjodemograficznych i psychospołecznych.

Material i metody. Badaniem objęto pielęgniarki pracujące w trybie zmianowym dwunastogodzinnym. Dobór do próby badanej był losowy. W badaniu została wykorzystana metoda sondażu diagnostycznego. Kwestionariusz ankiety składał się z 3 części: metryczka, część ankietowa opracowana w oparciu o literaturę przedmiotu oraz Karolińska Skala Senności (KSS) wersja A.

Wyniki. Poziom senności w poszczególnych pomiarach po zmianie nocnej istotnie wzrastał wśród badanych pielęgniarek ($p < 0,0001$). U 77,4% pielęgniarek nastąpił wzrost poziomu senności po trzech kolejnych dyżurach nocnych. Osoby w wyższym poziomie senności miały częstsze problemy z zaśnięciem ($p=0,0333$) oraz częściej sięgały po leki nasenne ($p=0,0047$) niż osoby z poziomem niskiego i średniego. Badani, którzy odczuwali wyższy poziom senności po dyżurze nocnym uważali, że ich praca zdecydowanie wpływa na kontakty z rodziną i przyjaciółmi oraz mieli trudność w wykonywaniu obowiązków domowych.

Wnioski. Po każdej kolejnej zmianie nocnej poziom senności pielęgniarek wzrasta. Może to powodować obniżenia czujności i poziomu uwagi w kolejnych dniach pracy. Należy przeprowadzić dalsze badania nad skutkami niedostatecznej ilości snu wśród pielęgniarek. Może to być konieczne dla bezpieczeństwa pacjentów w zespołach opieki zdrowotnej. Praca zmianowa ma negatywne konsekwencje w postaci zubożenia życia osobistego. Należy zwiększyć świadomość na temat zdrowia snu pielęgniarek zmianowych. Wskazane jest przeprowadzanie badań w celu oceny skuteczności różnych terapii w radzeniu sobie z zaburzeniami snu pielęgniarek zmianowych.

Słowa kluczowe: leki nasenne, pielęgniarka, praca nocna, rodzina, senność, zmęczenie

TERAPIA KONTROLOWANYM PODCIŚNIENIEM (NPWT) W WARUNKACH DOMOWYCH, ZYSKI I POTENCJALNE STRATY – DOŚWIADCZENIA WŁASNE

¹ Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny, Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu

² Szpital Specjalistyczny w Brzozowie, Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny im. Ks. B. Markiewicza

³ Studenckie Koło Naukowe Opieki nad Osobami Starszymi IPiNOZ Uniwersytet Rzeszowski

⁴ Nowe Techniki Medyczne Szpital Specjalistyczny im. Św. Rodziny, Rudna Mała

Wstęp. Leczenie ran przewlekłych jest jednym z wyzwań obecnych czasów. Szacuje się iż w krajach rozwiniętych około 3% środków przeznaczonych na ochronę zdrowia, pochłania diagnostyka, leczenie oraz opieka, nad tymi pacjentami. Nowatorskie metody leczenia, do których zaliczyć można system do terapii podciśnieniowej (NPWT) bezsprzecznie poprawiły rokowania oraz jakość życia rzeszy pacjentów borykających się z problemem ran przewlekłych. System ten pozwala ewakuować wysięk, zmniejszać miano bakterii oraz znacznie przyspieszać proces gojenia. Poprzez coraz większą popularność stanowi skuteczną alternatywę dla tradycyjnego leczenia miejscowego.

Cel. Analiza wykorzystania NPWT w warunkach otwartej opieki zdrowotnej – domowej.

Material i metoda. Grupę badaną stanowiło 20 przypadków pacjentów z różnymi typami ran przewlekłych w okresie prowadzonych w ramach badań wewnątrzszpitalnych w okresie 2016-2019. Dokonano analizy zysków i potencjalnych strat terapii NPWT w aspekcie opieki specjalistycznej w miejscowym leczeniu rany w warunkach pozaszpitalnych.

Wyniki. Zaprezentowano trudności w zaopatrzeniu i prowadzeniu rany z wykorzystaniem NPWT, główne trudności jakie opisano w protokołach dotyczyły nieszczenności zestawu, zatkania zestawu, maceracji skóry pod folią, brak konstruktywnej współpracy z pacjentem i rodziną.

Wnioski. NPWT jest bezpieczną i efektywną metodą miejscowego leczenia rany w warunkach opieki otwartej.

Słowa kluczowe: NPWT, Acti VAC, terapia podciśnieniowa, rany przewlekłe, pielęgnarska opieka domowa

ONCOLOGY NURSES' ATTITUDES, KNOWLEDGE, AND EXPERIENCE OF COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE MEDICINE IN HUNGARY

¹ Department of Nursing Science, Faculty of Health, University of Debrecen, Hungary

² Szivárvány Old People's Home

³ Department of Psychology, Faculty of Health, University of Debrecen, Hungary

Objective. To describe oncology nurses' attitudes towards, knowledge of, recommendation of, and opinions about the integration of CAM into higher education and health care in Hungary.

Methods. A total of 95 nurses working at five oncological centres in Hungary were involved in a survey using a self-complete questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics.

Results. Nurses' attitudes towards CAM were positive. The most commonly known CAM methods were vitamins/minerals (76.9%), herbs (63.2%), dietary supplements (61.1%), massage (45.3%) and relaxation (38.9%). The most commonly recommended CAM practices for patients were biological-based therapies (73.7%), followed by mind-body interventions (49.5%). Half of the nurses recommended vitamins/minerals (50.5%), herbs and dietary supplements (41.1%), and relaxation (25.3%). Most of the nurses (88.4%) reported wish to improve their knowledge about biological-based therapies (67.4%) followed by mind-body interventions (50.5%). The most commonly used information sources were the Internet (80%) followed by newspapers or magazines (31.6%), scientific journals or books (28.4%) and colleagues (26.3%). Most of the nurses agreed that only evidence-based CAM methods should be taught (75%), and that CAM should be researched (63.5%). More than half of the nurses thought that integration of CAM methods into health care (55.7%) and into the higher education is necessary (53.6%).

Three-fourth of the nurses reported that they had either sometimes (75.8%) or frequent discussion/conversation (22.1%) with patients about CAM.

Conclusions. Nurses have high percentages of knowledge about those CAM modalities learnt at the nursing schools. Nurses are divided regarding integration of CAM into health care system. A more integrative approach and more knowledge about CAM are needed in the educational system for nurses.

Keywords: complementary and alternative medicine, attitude, knowledge, nurse

TO ASSES THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL CLIMATE ON NURSES' PERCEIVED STRESS AND SELF-ESTEEM

¹ University of Debrecen, Faculty of Health, Department of Nursing

² University of Debrecen Clinical Center

³ Upper – Szabolcs Hospital Kisvárdá

⁴ University of Debrecen

Introduction. According to the World Health Organization (WHO), about 50% of countries under WHO report less than 3 nursing and midwifery personnel per 1000 population and about 25% report to have less than 1 (WHO, 2018a). Globally, the shortage of nurses and midwives will reduce from 9 million to 7.6 million by 2030 but for some regions the crisis will worsen. Challenges of improving the retention of health workers include supportive working and living environments and opportunities for professional growth so that health workers are less likely to leave (WHO, 2018b).

Aim. To assess the impact of organizational climate (OC) on nurses' perceived stress (PS) and self-esteem (SE). The additional aim was to explore the relationship between organizational climate and locus of control (LC) as well as to predict the intent to stay (ITS) in nursing.

Material and Methods. The study was cross-sectional/correlational by involving 300 nurses both from leadership and bedside positions across 3 different sites (University of Debrecen, School of Health of University of Debrecen, Kisvárdá Hospital). Data reflects 267 respondents at current stage. Main measures included locus of control, organizational climate, self-esteem and intent to leave. The following instruments were applied to measure main concepts. The Organizational Climate Scale (Thompson & McCubbin, 1996), *Locus of control* (Rotter, 1966), *Perceived stress* (Cohen et al. 1983), Rosenberg Self-Esteem Scale (Baumeister et al., 2003). To describe relationships, Pearson and Spearman correlation coefficients were determined.

Results. Organizational climate was negatively related to stress; better climate lowered the level of stress ($r = -0.36$; $p < 0.001$). Better organizational climate increased self-esteem ($r = 0.37$; $p < 0.001$) and positively impacted on internal locus of control ($r = -0.38$; $p < 0.001$). Conflictual communication was associated with intent to leave ($r = -0.27$; $p < 0.001$) and stress ($r = -0.13$; $p = 0.02$). Better organizational climate was associated with intent to stay in the profession ($r = 0.29$; $p < 0.001$). „Working together to solve problems” was also responsible to stay in nursing ($r = 0.27$; $p < 0.001$).

Conclusions. The current set of data confirmed that positive organizational climate was directly and indirectly related to the intent to stay in nursing. Positive organizational climate lowered perceived stress and boosted personal self-esteem. Based on current findings, development of organizational climate is strongly recommended as a means of managing staff turnover.

Keywords: organizational culture, nurse leaders, profession, stay in nursing, climate

EXAMINING KNOWLEDGE LEVEL OF RENAL PATIENTS REGARDING KIDNEY TRANSPLANTATION

¹ University of Debrecen Faculty of Medicine, Institute of Surgery, Department of Organ Transplantation

² University of Debrecen Faculty of Public Health. Department of Preventive Medicine. Division of Biostatistics and Epidemiology

Introduction. Patients' knowledge regarding renal replacements therapy is essential in the appropriate decision-making process. Various educational programs aimed to improve the patients' and their relatives' knowledge regarding kidney transplantation. However, validated tools for measuring the effectiveness of these programs are not available in Hungary.

Aim. Developing a questionnaire to identify gaps in patients' knowledge.

Material and Methods. A total of 195 pre-dialysis and dialysis patients from 8 dialysis centres participated in the study. A questionnaire was developed to measure the knowledge level of renal patients and its relationship with the socio-demographic and economic factors.

Results. The multivariate logistic regression analysis showed that patients who were previous kidney recipients ($p=0,000$) had higher knowledge score. Moreover significant difference was also detected between education ($p=0,000$) and the knowledge score. We measured higher knowledge score among patients with high school or greater than high school equivalent diploma.

Conclusions. With our study, we have identified a risk group in which targeted, personalized patient education is imperative. The development of action plans are required, where current transplantation patients will make a key role.

Keywords: kidney transplantation, knowledge level, patient education, Hungary

PERCEPTION OF CULTURAL COMPETENCES AMONG NURSES IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES

¹ Debrecen University Faculty of Health

² Rzeszow University, Medical Faculty

³ St. Elizabeth University of Health and Social Sciences, Department of Health Sciences,
Rožňava, Fresenius Medical Care, Dialysis center, Rožňava

⁴ Pavol Jozef Šafarik in Košice, Faculty of Medicine, Department of Nursing Care

Introduction. Internal migration of citizens in the European Union through the Schengen Agreement is consistently rising. Migration also significantly impacts the health sector in every European country. Now more than ever, nurses are caring for patients who come from a different cultural background. Therefore it is critical nurses develop and maintain competence in delivering culturally appropriate care. Cultural competence describes the ability to care for sick patients with whom the nurse does not share the worldview, belief, values, and social and cultural needs. The aim of the study was to assess the cultural competence of nurses and nursing students in 3 countries (Hungary, Poland and Slovakia). Our overall goal was to assess the nurses' knowledge and skills in cultural competence aspect.

Material and Methods. We surveyed 375 nurses in three European countries between September and December 2018, using the Cultural Competence Assessment tool (CCA). The CCA was translated into the appropriate language, with individual items adapted to the context in the given country.

Results. Findings shows that nurses in all countries are not enough prepared for provision of care for patients from different cultural background.

Conclusions. There is a need to improve cultural competences among nursing staff in Hungary, Poland and Slovakia by organizing trainings in this area mostly on basic level of nursing education.

Keywords: nurses, culture, competency, self-evaluation, self-opinion, CCA

WIEDZA MŁODZIEŻY NA TEMAT PIERWSZEJ POMOCY W WYBRANYCH SYTUACJACH ZDROWOTNYCH - WYNIKI WSTĘPNE

¹ Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa

² Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. Współcześnie w szkołach są przeprowadzane zajęcia z zakresu pierwszej pomocy. W czasie tych lekcji uczniowie są także szkoleni praktycznie, aby świadoma wiedza i umiejętności były na wysokim poziomie.

Cel. Głównym celem badań była ocena poziomu wiedzy młodzieży na temat pierwszej pomocy w wybranych sytuacjach zdrowotnych. Celem edukacyjnym projektu jest motywowanie młodzieży do zorganizowanego jak i samodzielnego poszerzania wiedzy z zakresu pierwszej pomocy.

Materiał i metoda. Badania przeprowadzono wśród 140 uczniów szkół podstawowych z klas IV- VIII, szkoły te znajdowały się na terenie miejscowości Niechobrz. Wykorzystaną w badaniu metodą badawczą była metoda sondażu diagnostycznego, natomiast, jako technikę zastosowano ankiety i testowania. Narzędziami badawczymi są: autorski kwestionariusz ankiety oraz autorski test wiedzy.

Wyniki. Na podstawie prowadzonych badań stwierdzono, że około połowa badanej grupy posiada wystarczającą wiedzę na temat pierwszej pomocy w wybranych sytuacjach zdrowotnych. Była to głównie młodzież ucząca się w klasach VI- VIII. Młodzież, która wcześniej brała udział w kursach lub pogadankach z zakresu pierwszej pomocy posiada znacząco wyższą wiedzę na ten temat w porównaniu do osób, które nigdy nie brały udziału w takich kursach i pogadankach. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że cała grupa badana zna numer alarmowy pod jaki należy zadzwonić w celu wezwania pomocy. Większość badanej grupy znała prawidłowy stosunek oddechów do uciśnień podczas prowadzenia resuscytacji krążeniowo- oddechowej. Większość ankietowanej młodzieży wie od czego należy rozpocząć resuscytację krążeniowo- oddechową u dzieci.

Wnioski. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że tylko połowa ankietowanej młodzieży posiada wystarczającą wiedzę na temat postępowania w wybranych sytuacjach zdrowotnych. Z wyników badań wnioskuje się, że młodzież w wieku szkolnym potrzebuje dalszych szkoleń z zakresu pierwszej pomocy.

Słowa kluczowe: wiedza, pierwsza pomoc, sytuacja zdrowotna

AKTYWNOŚĆ KOBIET W OKRESIE OKOŁO MENOPAUZALNYM - WYNIKI WSTĘPNE

¹ Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa

² Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski

Wstęp. W życiu kobiet, które zaczyna dotykać okres około menopauzalny jest aktywność fizyczna. Unikanie stresu, ćwiczenia, odpowiednia dieta oraz zaprzestanie palenia wyrobów tytoniowych pozwalają im łagodnie przejść ten ciężki okres. Aktywność fizyczna opóźnia również okres starzenia się, poprawia elastyczność skóry i wiele innych.

Cel. Głównym celem badań było porównanie ogólnego stanu zdrowia, motywacji, postaw życiowych, zadowolenia z życia oraz oceny samego siebie i rodziny osób uprawiających aktywność fizyczną. Istotnym również było ukazanie przyczyny braku aktywności u kobiet niećwiczących oraz skupienie się na jakości życia, poziomie zadowolenia z niego oraz stanie zdrowia.

Materiał i metoda. Wykorzystaną w badaniu metodą badawczą była metoda sondażu diagnostycznego, natomiast, jako technikę zastosowano ankiety i testowania. Narzędziami badawczymi były: autorski kwestionariusz ankiety, Kwestionariusz Ogólnego Stanu Zdrowia GHQ 28, Skala Wartości Rokeacha, SWLS, SOR, Kwestionariusz Postaw Życiowych wg Ryszarda Klamuta, MHCL Wielowymiarowa Skala Umiejscowienia Kontroli Zdrowia oraz KPS.

Badania przeprowadzono wśród kobiet uprawiających aktywność fizyczną oraz jej nieuprawiających. Dobór osób do badania pozostawał losowy, spośród kobiet między 40 a 59 rokiem życia. Badania odbywały się głównie w domach kultury znajdujących na terenie Rzeszowa. Podstawowa grupa badawcza liczyła 200 osób. Najwięcej respondentów było w wieku między 45a 49 rokiem życia. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że znaczna większość kobiet podejmujących aktywność fizyczną to osoby pracujące umysłowo, mające siedzący tryb pracy. Badane podejmujące aktywność fizyczną najczęściej wybierały częstą jazdę na rowerze oraz spacer. Część kobiet biorących udział w badaniach, a niepodejmujących żadnej aktywności fizycznej, za przyczynę podawały brak czasu oraz motywacji.

Wyniki. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że kobiety deklarujące chęć uprawiania aktywności fizycznej są bardziej zadowolone ze swojego życia rodzinnego oraz czerpią z życia więcej radości niż osoby nie podejmujące żadnej aktywności fizycznej. Z badań wynika, że kobiety ćwiczące cieszą się lepszym zdrowiem oraz wiedzą na temat kontrolowania swojego stanu zdrowia fizycznego jak i psychicznego w porównaniu do pań, które nie wykazywały chęci do aktywności fizycznej.

Wnioski. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że aktywność fizyczna w wystarczający sposób wpływa na poprawę jakości stanu zdrowia kobiet w okresie okołomenopauzalnym.

Słowa kluczowe: Aktywność fizyczna, profilaktyka zdrowotna, zachowania zdrowotne

SPONSORZY

PATRONAT MEDIALNY

